

Kesit Akademi Dergisi

The Journal of Kesit Academy

ISSN: 2149 - 9225

Yıl: 5, Sayı:18, Mart 2019, s. 194-237

Halime ÖZCAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı,
halimeozcan-90@hotmail.com

8 NUMARALI MANASTIR ŞER'İYYE SİCİLİNİN (65-120 VARAKLARI ARASI) TANITIMI VE FİHRİSTİ

Özet

Şer'iyye sicilleri Osmanlı Devleti'nin idari, siyasi, askeri, adli, sosyal, ekonomik ve kültürel yapısının ortaya çıkarılmasında önemli bir kaynaktır. Şer'iyye sicillerinde yer alan belgeler Osmanlı Devleti'nde alım-satım, borç verme, vasi, vekil ataması, bağış, rehin, evlilik, boşanma, vakıf kayıtları, gıda ve eşya fiyatları, vergi ile ilgili kayıtları içermekte olup; Osmanlı Devleti'nin siyasi, ekonomik, kültürel, idari, ve siyasi yapısı ile ilgili bilgilerin elde edilmesine olanak sağlamaktadır. Ayrıca merkezden gönderilen ferman, berat, emir ve hükümler sicillerde önemli noktaları aydınlattığı gibi ordunun sefer zamanında ihtiyaçlarını, konaklama yerlerinin belirtilmesi gibi ayrıntıları da içermektedir. Bu çalışma 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinin 65-120 varakları arasındaki belgeler incelenerek tanıtılmıştır. Sicil hakkında bilgi verildikten sonra 65-120 varakları arasında defterde yer alan belgelerin tasnifi yapılmış ve belgelerin özetlerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Manastır, Şer'iyye Silici, Osmanlı Devleti

MANASTIR ŞER'İYYE REGISTER OF NUMBER 8 INTRODUCTION AND FICTION(65-120)

Abstract

Şer'iyye records is an important source of the administrative, political, military, social, economic and cultural structure of the Ottoman Empire. The documents in the records of Şer'iyya records of the Ottoman Empire buying-selling, lending, guardian, proxy assignment, donation, pledge, marriage, divorce, foundation records, food and goods prices, tax related records of the Ottoman Empire's political, economic provides cultural, administrative and political information. In addition, the

order issued by the Edict, order, orders and provisions highlights important points in the registry. The details of the military at the time of the expedition, as well as the details of the accommodation, contain noteworthy details in the records. In this study, Manastır Book No. 8, between pages 65-120 are presented and reviewed. After giving information about the registry, the documents in the book have been classified and the summaries of the documents are included.

Keywords: Manastır, Şer'iyeye recording, Ottoman State.

Giriş

Manastır, Rumca "Manastirion", Sırpça "Bitolya" Makedonca "Bitola" Arumence(Vlahça) "Toli-Manastır"(Çayırılı, 1999, 4), Slavca manastır anlamında kullanılan "Obitelj" daha sonraları Bitola'ya dönüşmüş, Yunanca da ise yine "Monastır" şeklinde kullanılmıştır. Osmanlı Devleti, Manastır'ı fethettikten sonra şehrin yakınında bulunan manastırlardan dolayı Manastır adını kullanmışlardır. (Yediyıldız, 1998, 250).

Prister dağından, Karasu'ya dökülen Drahor çayının sınırında kurulan şehir, Makedon kral I. Perdikkas'ın döneminde M.Ö. 725 yılında kurulmuştur. Ptolemreos'un Makedonya'nın Miktonyo Bölgesi'nde yer aldığını söylediği şehir, Derpilos ismiyle anılmıştır(Parmaksızoğlu, 1976, 250). Manastır şehri, Ege Denizinden Adriyatik'e kadar uzanan Roma İmparatorluğu döneminde Roma ve Kostantisapolis'i birbirini bağlayan bir konumda olan "Via Egnatia" diğer adıyla "Egnatia yolu" olarak bilinen yolun ortasında yer almaktadır(Karta, 2015, 459).

Manastır, Makedonya sınırları içerisinde dahil olduğu için tarih boyunca çeşitli kavimlerin göç yolu üzerinde bulunmuştur. Bu kavimler arasında Edonlar, Payonlar, Dorlar, Vandalılar, Vikingler, Gotlar, Romalılar, Slavlar, Lombardlar ve Orta Asya topraklarından gelerek Karadeniz'i geçen ve Avrupa'ya yoğun bir göç hareketinde bulunan Türkler vardır. Batı Hunların Macar Ovasına yerleşmelerinden sonra Roma İmparatorluğu'nun Tuna'da yer alan eyaletlerine akınlar düzenlediği ve Romalıları vergiye bağladıkları bazı kaynaklarda yer almaktadır(Çağ, 2010, 35). Tarih boyunca çok önemli bir yere sahip olan Manastır, Osmanlı Devleti'nin fethine kadar Makedon Krallığı, Büyük Roma İmparatorluğu, Doğu Roma İmparatorluğu, Sırp Krallığı, Bulgar Krallığı sınırları arasında kalmıştır.

Manastır'a ilk Türk akınları Aydınoğlu Umur Bey'in Trakya'ya 1332 yılında düzenlenmiş oldukları deniz seferleriyle gerçekleşmiştir.(Tevfik, 1911) Osmanlı Devleti'nin bu yıllarda küçük bir beylik olması ve donanması olmaması Balkan seferlerinde büyük eksikliğe yol açmıştır. Fakat donanmasını genişletmesiyle Balkanlarda geniş topraklar elde etmiştir. Osmanlı Devleti'nin Manastır ve Makedonya topraklarında sınırlarını genişletmesinde çeşitli etkenler sebep olmuştur. Bu sebepler;

-Balkanlara yerleşerek Hristiyanlığı kabul eden Türk soyundan gelen Peçenek, Kuman Gagavuz, Vardarlar'ın Osmanlılara destek olması,

-Balkan devletleri arasında Rum Ortodoks ve Latin Katolik Kiliseleri arasında çıkan din çatışmaları,

-Osmanlı Devleti'nin ele geçirdiği topraklarda dini serbestlik tanınması,

-Bizans yönetiminin halk üzerindeki baskısı ve bölgenin askeri açıdan zayıf olması Manastır'ın Osmanlılar tarafından ele geçirilmesini kolaylaştırmıştır(Uzunçarşılı, 1998, 171-172).

Manastır, I. Murat zamanında Timurtaş Bey tarafından fethedilerek Osmanlı Devleti'nin hâkimiyetine girmiştir. Manastır'ın ele geçirilmesiyle birlikte şehir Balkan sınırlarının ele geçirilmesinde önemli bir üs görevi olmuştur. II. Beyazıt Arnavutluk seferleri için ordularını Manastır Ovası'nda konuşlandırmıştır(Çayırılı, 2001, 372). Şehir ele geçirildikten sonra Türkmen aşiretlerinin bazıları iskân ettirilerek şehrin Osmanlı hâkimiyeti ve ekonomisine büyük katkı sağlanmıştır. Böylece Manastır Osmanlıların hem askeri üssü hemde ticaret merkezi haline gelmiştir(Yediyıldız, 1998, 22). II. Murat ve Fatih Sultan Mehmed dönemlerinde Manastır'a iskân eden Türkmen aşiretleri Kınalı, Mescidli, İligler, Budaklar, Kanadlar, Hasanoba, Şerifeler, Musaoba köylerine yerleştirilmiştir. Karaman seferi sonrası Anadolu'nun Toros topraklarından Manastır'a iskân ettirilen aşiretler ise Dihova, Cincibol, Kazani, Dolçine, Lera, Ramna, Esneko-va, Pirpirice, Makova, Borodin, Delükoğlan, İymirova, Ustres köylerini yurt edinmişlerdir(Parmaksızoğlu, 1976, 250).

Osmanlı Devleti'nin Manastır'ı ele geçirmesinden seksen yıl sonra 295 Müslüman, 175 Hristiyan toplamda 470 ailenin oturduğu kayıt edilmiştir(Yediyıldız, 1998, 27). Manastır'a Türkmen aşiretlerinin iskân ettirilmesinden sonra XV. yüzyılda İber yarımadasından Yahudiler, göçe zorlanarak ülkelerini terk etmişlerdir. 1492 yılından meydana gelen bu zorunlu göçe Osmanlı Devleti kapılarını açarak Yahudileri topraklarına yerleştirmiştir. Manastır'da Yahudilerin yerleştiği şehirlerden birisi olmuştur. 1520-1530 yılları arasında Manastır'da 34 hane Yahudi'nin yerleşmiş olduğunu görmekteyiz(Arslan, 2012, 193). Yahudilerin göçünden sonra bölge nüfusunun arttığı Manastır'da XIX. yüzyıldan önce toplam nüfusun 4225 olduğu bunların dinlere göre dağılımının yapılması üzerine %76 Müslüman, %20 Hristiyan, %4 Yahudi olduğu tespit edilmiştir. Bu yüzyıldan sonra şehrin toplam nüfusu 3508 olup, %62'si Müslüman, %14 Hristiyan, %24 Yahudidir. Ayrıca Manastır şehri nüfus yoğunluğu bakımından Balkan şehirleri arasında üçüncü olmuştur(Yediyıldız, 1998, 27).

Rumeli Beylerbeyliğine bağlı, vilayet merkezi olan Manastır, 1545 yılında nahiye-i Manastır der-liva-i paşa şeklinde belgelerde yer almaktadır (Karta, 2015, 460). Tanzimat Fermanı'ndan sonra Manastır vilayet merkezi haline getirilmiştir. 1867'de idari yapının yeniden düzenlenmesi üzerine Selanik Eyaleti'ne bağlı bir sancak haline getirilmiştir. 1873 yılında tekrar vilayet statüsü verilen bölge Manastır, Serfice, Görice, Debre, İlbasan sancaklarına ayrılmıştır. Asıl Manastır'ı oluşturan ise Merkez, Pirlepe, Kırçova, Resne, Filorini ilçeleri yer almaktadır(Parmaksızoğlu, 1976, 250).

Osmanlı Devleti'nin idaresi altına girdiğinden beri Balkan devletlerinin çekişme alanında olan Manastır, XIX. yüzyıldan itibaren büyük bir kargaşa alanına dönmüştür. Avrupa'nın etkisi altında kalan Balkan devletlerinde ortaya çıkan ayaklanmalar isyanların başlamasına neden olmuştur(Hacısalihoğlu, 2003, 438). Milliyetçilik akımın etkisiyle her milletin kendi devletini kurmak istemesi sonucunda çıkan ayaklanmalar Balkan Savaşları'nda Manastır'ın Sırpla-

rın eline geçmesine neden olmuştur. I. Dünya Savaşı'nda Yugoslavya Krallığı'na bırakılan şehir bu dönemde Vardar eyaletine bağlıdır. Manastır II. Dünya Savaşı'nda Almanların işgaline uğramıştır. Almanların savaşta yenilgiye uğraması sonucu şehir Makedonya Federal Cumhuriyeti'ne bağlı olan Yugoslavya Cumhuriyeti'ne bağlanmıştır(Parmaksızoğlu, 1976, 251). Bugün Manastır, Makedonya'ya bağlı bir şehirdir.

Coğrafi Konum ve Özellikleri

Manastır, Ege Denizi'ni ve Adriyatik'i birbirine bağlayan doğu-batı yolunun tam merkezinde ve eski Heraklea'nın iki kilometre kuzeyinde yer alır (Yediyıldız, 1998, 21). Aynı zamanda Manastır, Makedonya'yı oluşturan bölgeler arasında kuzey-güney yönünde Pelagonia ovasının güney-batı kısmında konumlanır (Çayırılı, 2003, 1). Bakanlar ve Orta Avrupa arasında geçiş özelliğine sahip Manastır'ın Yunanistan sınırında 14 kilometre kuzeyde, Baba Dağlarının yanında deniz seviyesinden 576 metre yüksekliktedir. Ayrıca şehre sınır olarak bulunan bir akarsu olan Dragor Nehri bulunur. Dağlık bir arazi yapısına sahip olan şehirde iklim tipik bir karasal iklim özelliği göstermektedir. Kış ayları oldukça soğuk olan Manastır'da yazlar sıcak ve kuraktır.

41' 01' 55' kuzey boylamı 21 20 05 doğu enlemleri arasında yer alan Manastır'ın yüzölçümü 422,39 km'dir. Şehrin 576 m rakımıdır.

Manastır'ın bitki örtüsü ise dağlık alanlarda sık orman örtüsü, düzlük alanlarda yaz mevsimlerinde bozkır bitki örtüsü hâkimdir. Topraklarının elverişli yapısından dolayı Manastır, gıda üretiminde önemli bir yere sahiptir. Ayrıca Makedonya'nın en önemli ekonomik ve sanayi merkezlerinden biridir. İklim koşullarının elverişli olmasından dolayı hayvan yetiştiriciliği, ormancılık, arıcılık gibi önemli geçim kaynaklarına sahiptir. Maden zenginlikleri açısından önemli bir yere sahip olan Manastır aynı zamanda kömür ve kükürd yataklarında önemli rezervlere sahiptir. Sanayi endüstrisi de oldukça gelişmiştir.

Şer'iyye Sicillerinin Tarih Açısından Önemi

Osmanlı Devleti yazılı kaynak açısından oldukça önemli belgeleri elinde barındıran bir devlet olmuştur. Tarihimiz açısından oldukça kayda değer bir yere sahiptir. Şer'iyye sicilleri Osmanlı Devleti'nde yer alan kurumların aynı zamanda da toplumun bütün yönleriyle aydınlatılmasının ana hatlarını oluşturmuştur. Özellikle son dönemlerde büyük ilgi odağı olan şehircilik tarihi açısından siciller birincil elden kaynak teşkil etmektedir.

Şer'iyye sicillerinde özellikle merkez ve kadılar arasındaki yazışmalar, taşradaki oluşturulacak idari düzenlemeler berat, ferman ve kanunnamelerin kayıtlı halde bulunması sicillerin önemini ortaya çıkarmaktadır. Sicil kayıtları ilk olarak XV. yüzyıl ikinci çeyreğinden başlayarak XIX. yüzyıla kadar düzenli olarak Osmanlı Devleti'nin bütün yerleşim yerlerinde tutulmuştur.

Şer'iyye sicilleri, idari teşkilatımızın en eski kayıtları hakkında da bilgi kaynağıdır. Osmanlı Devleti'nde kaza, sancak ve eyalet taksimatı, beylerbeyliği, sancak beyliği, kethüdalık, voyvodalık gibi idari açıdan, kadılık, naiblik, muhızrlık, mübaşirlik, bostanbaşılık, çavuşluk ve subaşılık gibi adli yapının bütün sistemlerinin kayıtlarını anlayabilmek açısından önemlidir.

Osmanlı Devleti'nin hem Rumeli eyaletlerinde hem Anadolu eyaletlerinde şer'iyeye sicilleri Türk tarihinin siyasi, sosyal, hukuki, iktisadi, kültürel ve askeri tarihinin temel taşlarını oluşturmuştur. Siciller yalnızca Türk tarihine ışık tutmakla kalmamış aynı zamanda kayıtların bulunduğu bölgelerde yer alan Gayrimüslim hakkında tarihine ışık tutmuştur.

Sicillerinde yer alan kayıtlar tahrir ve mühimme defterleriyle karşılaştırıldığında oldukça zengin bir içeriğe sahiptir. Özellikle Osmanlı Devleti'nin hukuk sistemi ile ilgili önemli belgelerin oldukça fazla olduğu siciller aile ve şahıslarla ilgili kayıtlar evlenme, boşanma, mehir, vasi, miras, borç gibi konuların hangi şartlar altında olduğu konusunda kaynak teşkil etmiştir. Ayrıca vergi toplama usulü, tımar tevcihi, görevli atamaları vb. konularda sicillerde yer alan önemli belgeler olmuştur.

İktisadi açıdan Osmanlı tarihinden geniş bilgiler aktaran siciller, hangi dönem içinde kayıt altına alındıysa o dönemin mali sorunları üzerine de bilgi niteliğindedir. Paranın değerinde ki değişimler, alım satım gücü ve gıda ve eşya fiyatlarındaki artışlar bunun bir örneğidir.

Şer'iyeye sicillerinde Osmanlı Devleti'nin başka kayıtlarında yer almayan askeri açıdan oldukça önemli belgelerdir. Ordunun sefer zamanında Rumeli ve Anadolu'nun hangi bölgelerinde konaklayacağı, erzak ve diğer ihtiyaçların nasıl tedarik edileceği, seferde yapılan hazırlıklar için beylerbeyi ve sancak beylerine gönderilen fermanlar siciller önemli ayrıntılardır. Şer'iyeye sicilleri Osmanlı Devleti'nin en önemli kayıtlarını teşkil eder. Tarihimizin aydınlatılması açısından bu kayıtlardan bugün pek çoğumuz kayda değer ölçüde yararlanmaktayız.

Defterin Tanımı

Tezimizin konusu olan 8 numaralı Manastır Şer'iyeye Sicili H. 1050- 1052 ve M. 1640-1642 yıllarını kapsamaktadır. Balkan topraklarına bağlı bazı kazaların sicil kayıtları saklanarak günümüze kadar gelebilmiştir. Makedonya Devlet Arşivi'nde Osmanlı Devleti'nin 195 ciltlik sicil kayıtları bulunmaktadır. Özellikle Manastır, Ohri, Pirlepe, Kalkandere ve İştib gibi kazaların 1607 ve 1912 yıllarını kapsayan sicil kayıtları tarih yazıcılığı açısından oldukça önemli bir yere sahiptir (Günay, 2003, 75-76). Manastır'ın şehrine ait Başbakanlık arşivinde toplam 101 sicil kaydı mevcuttur.

8 numaralı Manastır Şer'iyeye sicilinin kapağında " Paşa ili tarihi sene 1051" şeklinde bir yazı yer almaktadır. İç gömlek kısmında defter "Bi ismihi sübhânehü ve te'ala verzüknâ ahsenâ ve te'ala, Allahümme erine'l-hakka hakan verzüknâ ittiba'ehü verzükne'l-bâtile bâtilen verzüknâ ictinâbehu velâ tec'al aleynemusibet bihâ fetettebi' el-hevecâ inneke kadü'l-hâcâti mücübü'd-da'vâti semi'ü'n-naâcâti yâ 'âlime mecâli aleyke ittikâyi" şeklinde bir dua ile başlamıştır. Sicilde bazı hüküm sayıları boş bırakıldığından tarafımızca tekrar numaralandırılmıştır. Defterin tamamı 120 varaktan oluşmaktadır.

8 numaralı Manastır sicil kaydı 120 varaktır. Sicilde yazı şekilleri bazen benzerlik gösterirken bazen çok farklılıklar yer almaktadır. Belgeler sağ taraftan başlanarak yukarıdan aşağı yazılmıştır. Sicil günümüze kadar fazla tahribata uğramadan gelebilmiştir. Fakat bazı kısımlarında okunulmayan kısımlar mevcuttur. Kâtip sicil kayıtlarını tutarken yanlış yazdığı kısımlar

rın üzerine çizerek, çizdiği yerin üst veya alt kısmında düzeltmeler yapmıştır. Kâtibin bazen kelimeleri iki kere yazdığı görülmüştür.

Miladi 1640-1642 yıllarını kapsayan 8 numaralı sicil kaydı Manastır'ın siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan bu yıllardaki durumunu ortaya çıkarmaktadır. Sicildeki belgelerde konular ise; alacak-verecek, tereke, alım-satım, boşanma, nafaka, mehir, vasi tayinleri, bazı devlet görevlilerinin tayin edilmesi, vergi toplama, gasp, hırsızlık, öldürme, saldırı ve tımar tevcihleri ile ilgili kayıtlardır.

Sicildeki Belgelerin Konulara Göre Tasnifi

Konular	Belge No	Adet
Alacak- Verecek(Borç) davaları	2, 3, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 19, 20, 28, 30, 34, 35, 38, 39, 40, 41, 44, 51, 54, 58, 59, 61, 68, 70, 75, 79, 81, 85, 87, 88, 91, 92, 93, 94, 98,99, 104, 107, 113, 114, 116, 119, 121, 124, 125, 127, 129, 130, 134, 135, 137, 138, 139, 142, 144, 147, 151, 152, 153, 155, 156, 158, 165, 167, 169, 170, 172, 199, 200, 205, 235, 249, 278, 235, 306, 324, 325, 326	
Alım-Satım ile ilgili davalar	1, 4, 7, 22, 23, 26, 31, 36, 42, 43, 49, 52, 55, 57, 63, 65, 71, 80, 82, 86, 95, 97, 100, 103, 108, 110, 115, 128, 131, 148, 149, 150, 154, 164, 173, 194, 206, 213, 218	
Vasi	17, 18, 21, 29, 45, 50, 60, 67, 69, 83, 89, 101, 102, 111, 112, 122, 132, 143, 146, 159, 160, 161, 162, 163, 166, 174, 175, 196, 283	
Tayinler ile ilgili davalar	6, 46, 90, 109, 176, 208, 233, 234, 251, 253, 259, 262, 268, 276, 292, 293, 294, 298, 300, 304, 305, 309	
Saldırı, Gasp, Hırsızlık ve Katl	14, 47, 92, 106, 113, 198, 214, 216, 224, 243, 250, 270, 274,	

ili ilgili davalar	275, 299	
Boşanma, Nafaka ve Mehir ile ilgili davalar	16, 25, 53, 62, 64, 66, 76, 77, 84, 118, 123, 126, 133, 140, 141, 145, 157, 168, 197	
Muhallefat	24, 201, 202, 203, 204, 323	
Köle Azadı	32, 48, 73, 74, 78	
Sefer Zamanı ile İlgili Emirler	177, 178, 241, 281, 284, 288, 289, 290	
Vergi ve İltizam	180, 181, 182, 183, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 192, 193, 195, 211, 212, 215, 216, 219, 220, 222, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 236, 237, 238, 239, 240, 251, 252, 254, 256, 257, 258, 263, 264, 265, 274, 280, 285, 286, 287, 291, 303, 307, 308, 311, 319, 320	
Tımar Tevcihi	191, 207, 217, 211, 212, 221, 255, 261, 272, 278, 282, 301, 310, 312, 313, 314, 315, 316, 317	
Akçe ile İlgili	232, 244, 245, 246, 247, 248	
Diğerleri	12, 27, 37, 56, 72, 96, 105, 117, 136, 171, 179, 184, 209, 210, 223, 231, 242, 261, 266, 267, 269, 271, 279, 296, 297, 302, 319, 321	

Sicildeki Belgelerin Özetleri

Varak 65 a Belge No: 1

Manastır'da sâkin Ahmed Efendi adlı şahsın mülkünü Musli Çavuş'a on dört bin akçe-ye satışına dair.(M. Mart ayının ilk günleri 1642).

Varak 65 a Belge No: 2

Manastır'da Hüseyin Çavuş vakfının mütevellisi, Ömer Halife, el-Hac Ebubekir Efen-di'ye olan üç bin dört yüz akçe borcunu ödediğine dair.

Varak 65 a Belge No: 3

Manastır'da yaşayan Osman, Yano Patko adlı şahsa Haşim Efendizade Kemal Çelebi malından vekaleten verdiği malın alınmasına dair.(M. Mart ayının son günleri 1642).

Varak 65 a Belge No: 4

Manastır'da Muta kazasında sâkin Kudret kızı Fatma Hatun'un eşi Beşir, Filorine kazasına bağlı Kleştine kazası hududunda olan evi, bahçeyi, hayvanı beş bin akçeye satmasına dair.(M. Kasım ayının ilk 10 günü 1641).

Varak 65 a Belge No: 5

Manastır sâkinlerinden olan Osman, Derviş isimli şahsa beş yüz beş akçe borç alacağı olup alınmasına dair. (M. Mart ayının son günleri 1642).

Varak 65 a Belge No: 6

Manastır sâkinlerinden el-Hac Bey Camii imamı olan Abdülhalim Çelebi başka bir yere gidince yerine Ahmed Efendi'nin gelmesine dair.

Varak 65 b Belge No: 7

Manastır sâkinlerinden Ahmed bin Mustafa, Veloşna ahalisi üzerinde iki bin üç yüz akçe alacağını almasına dair.

Varak 65 b Belge No: 8

Abdullah Çelebi validesi Kamer Kadın vakfının malından Esona karyesi Karsata Nodor ve Dimo Dimçe ve Simo Yükçe ve İsnas Yüçe ve Rus Boğdan ve Savan Yodan ve Marko İstoban, Mitro Yükçe ve Torna Yükçe adlı şahısların zimmetinde 2600 miktar olup vakfın müteveli Ahmed Efendi tarafından borçların tahsil edildiğine dair.

Varak 65 b Belge No: 9

Manastır varoş keferesinden olan Korkip adlı şahsın vefât eden Papo adlı şahıstan yüz doksan akçe nakit aldığı ve eşinin bu parayı talep etmesine dair.

Varak 65 b Belge No: 10

Manastır'da sâkin, alacaklı Ömer Efendi'nin Karsan adlı şahıstan 500 guruş alacağını almasına dair.

Varak 65 b Belge No: 11

Manastır'a bağlı Miyalince karyesinde sâkin Perven Bey adlı şahsın 2000 guruş alacağını Yovan'dan tahsil etmesine dair.

Varak 65 b Belge No: 12

Manastır'da tabak ustaları olan Tabak Cafer, Mahmud Dede, Ahmed, Üstad Mehmed, Üstad Mustafa ve Üstad Hüseyin ve başka birkaç kişininde suçlu olan Hızır oğlu Hüseyin ta-baklık taifesine dâhil olup ittifak yapıldığına dair. (M. Mart ayının ilk günleri 1642).

Varak 65 b Belge No: 13

Manastır sâkinlerinden iken vefat eden Şemsi Kadı'nın vereseşi olan Mahmud Bey, Sakine Hatun ve eşi Ali üzerinde bin akçe hakkı alacağını almak için açtığı davaya dair.

Varak 65 b Belge No: 14

Manastır sâkinlerinden olan Bazarishan el-Hac Hüseyin oğlu Mustafa Çelebi adlı şahıs Ahmed adlı şahsın yerinde bulunan saplı bıçağın kime ait olduğunu bildirmesine üzerine açılan davada bıçağın Ahmed'e teslimine dair.

Varak 65 b Belge No: 15

Manastır'da sâkin Halepe, Dimo adlı şahıstan dört bin akçe alacağına dair.

Varak 65 b Belge No: 16

Manastır'da Hamza Bey Mahallesi sâkini olup vefat eden Nesihî Halife adlı şahsın oğlu Ali vasi tayin olunan validesi Fatma binti Hüseyin Hatun'un zevcesi Arslan tarafından alınan nafaka ve kisvesine dair.

Varak 66 a Belge No: 17

Manastır sâkinlerinden iken vefat eden Bazar Hüseyin Amca'nın varisi olan kızı Zeliha Hatun'un babasında intikal eden malı el-Hac Mustafa Ağa aracılığıyla almasına dair. (M. Mart ayının ilk günleri 1642).

Varak 66 a Belge No: 18

Manastır sâkinlerinden olup vefat eden Hüseyin Amca'nın varisi olan kızı Zeliha Hatun babasından kalan mirası almak istediğinde el-Hac Hüseyin Ağa'nın el koyması üzerine yaptığı şikayete dair.

Varak 66 a Belge No: 19

İbrahim Çelebi malından, Minlayce karyesinde Savan Petro zimmetinde olan 500 miktar malının olduğuna dair.

Varak 66 a Belge No: 20

Save adlı şahıs İbrahim Çelebi'ye beş yüz akçe ve ondan başka iki yüz akçe borcu olup bunun ödenmesine dair. (10 Mart 1642).

Varak 66 a Belge No: 21

Manastır kazasına bağlı Estergon karyesinde sâkin olan Filib'in malına Boyacı Kerim'i vekil etmesine dair.

Varak 66 a Belge No: 22

Behleşte kazasına bağlı Belhirad nam karye sâkini olan Bökü Sipahi, Sinan adlı şahsa çiftliğini üç bin akçeye satmasına dair.

Varak 66 a Belge No: 23

Behleşte kazasına bağlı Belgrad karyesinde çiftlik ve tarlaları olan Bökü'nün Sinan adlı şahsa daha önceden üç bin akçeye satmış olduğu emlak ve tarlaların satışında anlaşmalarına dair.

Varak 66 b Belge No: 24

Sinan Bey'in vefât etmesi üzerine vasisi olan Hüseyin Bey' e kalan muhalefatıdır. (M. Ekim ayının sonları 1640).

Varak 66 b Belge No: 25

Manastır'da Sinan Bey Mahallesi'nde sâkin iken vefat eden Ali oğlu Sinan Bey'in çocukları olan Mehmed, İsmihan ve Fatıma'ya sekiz akçe nafaka ve kisve verilmesine dair.(M. Kasım ayının 11. ve 20. günleri 1641).

Varak 66 b Belge No: 26

Manastır'da sâkin Papa Nikola'nın varisi Bükçemitan adlı şahsın evini ve bahçesini Kiryako'ya sekiz bin akçeye satmasına dair.

Varak 66 b Belge No: 27

Manastır'da Mevsub oğlu İsak'ın açtığı davaya dair.

Varak 67 a Belge No: 28

Manastır'da sâkin Yazıcızade Ahmed Çelebi'nin on dört guruş alacağını Bükçemitan adlı şahıstan tahsil etmesine dair.

Varak 67 a Belge No: 29

Manastır'da sâkin Papa Nikola'nın vereseşi olan Bükçemitan adlı şahsın varisliğine dair.

Varak 67 a Belge No: 30

Manastır'dakazasına bağlı Mescidli Obası karyesine Mehmed oğlu Derviş adlı şahsın Deli Mehmed adlı şahıstan dört bin akçe alacağına dair.

Varak 67 a Belge No: 31

Manastır'da sâkin iken vefat etmiş olan Osman'ın vereseşi olan Ömer ve Fatıma'nın evlerini İbrahim Halife'ye altı bin üç yüz akçeye satmasına dair.

Varak 67 a Belge No: 32

Manastır'da sâkin iken vefat etmiş olan Şemsi İşban Hızır Bey'in vereseşi olan Emihan Hatun ve Aişe Hatun'un cariyesi olan Peyman binti Abdullah'ın azad edilmesine dair.

Varak 67 b Belge No: 33

Hasan Ağa'nın Mescidli karyesinin zimmetinde olan malına dair.

Varak 67 b Belge No: 34

Manastır'da vefat etmiş olan Müezzîn Mehmed Halife vakfının mütevellisi olan Hasan Efendi'nin Hüsam Halife'ye vermiş olduğu borcu iki bin dört yüz akçe borcu tahsil etmesine dair. (M. Şubat ayının 11. ve 20. Günleri arası 1642).

Varak 67 b Belge No: 35

Manastır'da Mescid karyesinde sâkin olan Halil Efendi'nin Derviş Havace'den 200 miktar alacağına dair.

Varak 67 b Belge No: 36

Manastır kazasına bağlı Eflahçe karyesinde sâkin Yük Petko, Petro Tepko, Belçe ve Petkomil adlı şahısların bir göz değirmeni altı yüz akçeye satışına dair.

Varak 67 b Belge No: 37

Manastır'da Şehzade Hatun vakfı değirmeni mütevellisi olan İbrahim Efendi'nin bu değirmeni kiraya vermesine dair.

Varak 67 b Belge No: 38

Manastır'da sakin İbrahim Efendi'nin Minci Dimo İstoyko adlı şahıstan alacağı konusunda anlaşamalarına dair. (M. Şubat ayının 11. ve 20. günleri arasında 1642).

Varak 67 b Belge No: 39

Tüfekçizade Hasan Çelebi'nin Simon ve Paço adlı şahıslardan yetmiş beş guruş alacağına dair.

Varak 67 b Belge No: 40

Patoşa karyesinde sâkin Zeynel Halife'nin Ali'den 400 miktar alacağına dair.

Varak 67 b Belge No: 41

Manastır'da sâkin zimmelerin yüz otuz beş guruş borçları olduğu İskenderzade Mehmed Çelebi muvacehesinde talep ettiklerine dair. (M. Mart ayının 11. ve 20. günleri arası 1642).

Varak 67 b Belge No: 42

Manastır'da Yakub Mahallesi sâkini Sabaz Hasan evini ve bahçesini bin akçeye İbrahim Çelebi'ye satmasına dair.

Varak 68 a Belge No: 43

Manastır'da sâkin Nasuh kızı Hadice Hatun'un babasından intikal eden Tabıkkara Mahallesindeki mülklerini Hasan oğlu Mehmed'in önceden Nasuh Hatun'un mülklerini tasarruf ettiğini ve daha sonra iki bin üç yüz akçeye satın aldığına dair.

Varak 68 a Belge No: 44

Zeynel Halife adlı şahsa, Nikola'nın yüz bin Mitan Erek ve Boğdan Vilad Mitara yüz bin Tina Yovan adlı şahısların borçlarını ödemelerine dair.

Varak 68 a Belge No: 45

Manastır kazasına bağlı Bozdaş karye sâkini olan Yano adlı şahsın Müslümanlığı kabul etmiş kardeşi Mehmed'ten babalarından kalan on seneden fazla tasarrufunda olan malların kazancından vermesine dair.

Varak 68 a Belge No: 46

Manastır'da sâkin olan Abdullah kızı Fatıma Hatun'un kurduğu vakfa atadığı mütevellili Ahmed Efendi'yi kendi ölümünden sonra mütevellili olarak ataması ve ödenecek ücretlerine dair. (M. 17 Mart 1642).

Varak 68 b Belge No: 47

Manastır'da Yakub Bey Mahallesi sâkini olan Ali Bey hizmetkârları olan Hüseyin ve Sinan adlı şahıslar Haşim Efendizade Cemal Çelebi ve Kuloğlu Hasan tarafından yaralanmış ve bu olayın keşif edilmesine dair.

Varak 68 b Belge No: 48

Manastır'da Kenanlar karye sâkini Hasan Hovace adlı şahsın kölesi olan Bilal'in hür olmasına dair. (M. Mart ayının 21. ve 30. günleri arasında 1642).

Varak 68 b Belge No: 49

Manastır'da Karaoğlan Mahallesi sâkini olan Mutab Ustad Hüseyin'in mülkünü Hatice Hatun'a iki bin akçeye satılmasına dair.

Varak 68 b Belge No: 50

Manastır'da Eğrikaş Mahallesi sâkini iken vefat iden Ahmed Dede'nin eşi olan Hadice Hatun'un başka vasisi olmadığından mülkünün devlete kalmasına dair.

Varak 68 b Belge No: 51

Manastır'da Cumapazarı kazasına bağlı Viyodna karyesinde tımar mutasarrıfı Yusuf, Manastır kazasına bağlı Bükük vakfı karyeden Kuyu Veledipo adlı şahıstan alacağına dair.

Varak 69 a Belge No: 52

Manastır sâkin Himanet Kivan Hatun'un babasından kalan Yakub Bey Mahallesi'nde mülkünü Derviş bin Abdullah'a bin beş yüz akçeye satılmasına dair.

Varak 69 a Belge No: 53

Manastır kazasına bağlı Kanatlar karyesinde sâkin Ali'nin eşi olan Mehmed kızı Zeliha Hatun'un ihtiyacı olan nafaka ve kisvesini her gün üç akçe olarak belirlenmesine dair. (M. Aralık ayının ilk günleri 1641).

Varak 69 a Belge No: 54

Manastır'da sâkin Zade Dimo adlı şahsın İstoyko adlı şahsa dört bin üç yüz akçe borcunun geriye kalan üç bin iki yüz akçesine talep ve teslimine dair. (M. Aralık ayının ilk günleri 1641).

Varak 69 a Belge No: 55

Manastır'da Dukakin karye sâkini olan İstoban İstol adlı şahsın karındaşları Yovan İstol ve Nico İstol ve Topko İstol adlı şahısların babalarından intikal eden mülkü babalarının borcu için İspodo'ya iki yüz yetmiş akçeye satmalarına dair. (M. Mart ayının son günleri 1642).

Varak 69 a Belge No: 56

Manastır sâkini iken vefât eden Kurd Sipahi'nin Bukova karye sınırında mülkünü tasarruf etmek üzere bazı şahıslara verdiği ve buna şahitlik edenler karşısında almak istemesine dair.

Varak 69 a Belge No: 57

Manastır kazasına bağlı Brançe karyesinde İstoyol ve Brançe adlı şahısların vekili Yofca'nın mülklerini Dabrace adlı şahsa beş yüz sekiz akçeye satmasına dair.

Varak 69 a Belge No: 58

Manastır sâkini Paşa Hatun malından bin akçe kefalet olarak Ruhutnal adlı şahsa verilmesine dair.

Varak 69 b Belge No: 59

Halil Çelebi'nin Kazan karyesi, Yano veled Kirko Patro Yankol Vuros Boğdan Vusgo Patok İpran Togot Mitan San?adlı şahısların zimmetinden otuz iki bin guruş alacağına dair.

Varak 69 b Belge No: 60

Manastır'da Vakfikebir karyesi sâkini olan Sinan kızı Aişe Hatun ve kardeşi Osman Çelebi'nin babaları Sinan'dan kalan mülkleri kardeşler arasında pay edilmesine dair.

Varak 69 b Belge No: 61

Manastır'da Soriçe Kömek adlı şahsın kardeşi İstoban adlı şahıstan borç teminine dair.(M. Mart ayının ilk günleri 1642).

Varak 69 b Belge No: 62

Manastır'da sâkin Fatıma binti Mustafa Ağa Hatun'un mihr-i muaccel ve nafakasına dair. .(M. Mart ayının ilk günleri 1642).

Varak 69 b Belge No: 63

Manastır'da sâkin es-Seyyid Hızır Çelebi'nin, Firuz Mahallesinde olan mülkleri bin dokuz yüz akçeye Karhür Hatun'a satılmasına dair. (M. Mart ayının son günleri 1642).

Varak 70 a Belge No: 64

Manastır'da sâkin Abdullah kızı Fatıma Hatun'un eşi Hasan Efendi'den dört yüz akçe nafaka talep etmesine dair.

Varak 70 a Belge No: 65

Manastır sâkin Mehmed oğlu Mustafa adlı şahıs, vefat eden el-Hac Sinan'ın oğulları Ali, Abdi, Mustafa ve kızları Dıgar ve vasisi Hadice ve eşi Fatıma'nın Sinan Bey Mahallesinde kendi hisselerine düşen mülkü satın almasına dair. (M. Mart ayının son günleri 1642).

Varak 70 a Belge No: 66

Manastır'da Mustafa adlı şahsın küçük yaşta olan Hadice'ye üzerinde borcu olduğundan üç akçe nafaka verilmesine dair.

Varak 70 b Belge No: 67

Manastır'da sâkin iken vefat eden Nail Halife babası Zülfikar Halife tarafından kendine kalan malları sulh yoluyla taraflardan almasına dair.

Varak 70 b Belge No: 68

Yukarı Poğadin karyede Hasan Çelebi'ye Gadl adlı şahsın yüz otuz iki guruşu borcunu ödemesine dair.

Varak 70 b Belge No: 69

Manastır'da sâkin Ali kızı Rabia Havace Hatun'un malları üç yüz akçeye sulh yoluyla almasına dair.(M. Mart ayının son günleri 1642).

Varak 70 b Belge No: 70

Arslan Cana'a Abtam Eflak Mehmed'in 500 miktar borcu olduğunu ve bağını rehin olarak vermesine dair.

Varak 71 a Belge No: 71

Manastır'da sâkin iken vefat eden Kızılbaş Ahmed Çelebi'nin kızı İsmihan Hatun Çırnabukada olan çiftliği yüz guruşa almasına dair. (M.Mart ayının ilk günleri 1642).

Varak 72 a Belge No: 72

Manastır'da Suriçi karyesi sâkinlerinin kendi karyelerine akan suyun yeni Manastır'a bağlı Ruhtana karyesi sâkinlerinin müdahil ederek kendi karyelerine icra etmeleri hususunda anlaşmazlığın iki karye arasında çözülmesine dair. (M. Ocak ayının ilk günleri 1642).

Varak 73 a Belge No: 73

Manastır sâkini olan Zülfi Efendi kızı Fatıma Hatun aslen Arnavut olan cariyesi Lalpare'yi hür etmesine dair. (Temmuz ayının ilk günleri 1641).

Varak 73 a Belge No: 74

Manastır'da Zülfi Efendi kızı Fatıma Hatun'un aslen Arnavut olan cariyesi Şuhi'yi hür etmesine dair. (M. Haziran ayının ilk günleri 1642).

Varak 73 a Belge No: 75

Manastır'da Birinci karyede sâkin olan Asotko oğlu Yoda, Yoda Simon, Yoda oğlu Mitre, Tere oğlu İstoyan, Azdan oğlu Petko, Yofçe oğlu Yovan ve Velçe oğlu Mayla sene sonuna kadar Musallı Ağa'da aldıkları yirmi akçe borcu ödemelerine dair. (M. Haziran ayının ilk günleri 1642).

Varak 73 a Belge No: 76

Manastır'da sâkin iken vefat eden Helvacı Pirzade Mehmed Çelebi'nin kızı Hadice Hatun'nun babasından kalan mirastan dört akçe nafaka takdir edilmesine dair. (M. Temmuz ayının ilk günleri 1642).

Varak 73 b Belge No: 77

Manastır'da sâkin olan Ahmed Efendi kızı Hadice'nin eşi olan Mahmud'dan oğlu İbrahim ve kendi için on ikişer akçe talep etmesine dair. (M. Temmuz ayının ilk günleri 1642).

Varak 73 b Belge No: 78

Manastır'da sâkin iken vefat eden Çeribaşı el-Abdi Ağa'nın eşi olan Hadice Hatun'dan kendisine kalan Rus asıllı cariyesi Uftade'nin hür edilmesine dair.

Varak 73 b Belge No: 79

Manastır'da bulunan Mahmud Ağa vakfı'nın mütevellisi el-Hac Yani oğlu İbrahim Çelebi'nin Bükük karyesi Papasın Mahallesi ahalisinden yedi akçeyi vakıf için almak istemesi üzerine dair.

Varak 73 b Belge No: 80

Manastır'da Sinan Beyli Mahallesi sâkini olan Mehmed oğlu Ahmed'in mülkünü İbrahim oğlu Mehmed'e bin yüz akçeye satmasına dair. (M. Temmuz ayının ilk günleri 1642).

Varak 73 b Belge No: 81

Ahi Efendi malından Suriçi karyesi zimmetinde olan 300 çuka2000 olmasına dair.

Varak 73 b Belge No: 82

Manastır'da sâkin Hasan Efendi Çavuş Ali Mahallesi'ndeki mülkünü Mustafa Çelebi'ye yüz guruşa satmasına dair. (M. Temmuz ayının ilk günleri 1642).

Varak 74 a Belge No: 83

Manastır'da sâkin iken vefat eden Bakkal el-Hac Hasan'ın Çelebi oğlu Mehmed'e kalan mülklere el-Hac Hüseyin Efendi'nin vasi olarak tayin edilmesine dair. (M. Temmuz ayının ilk günleri 1642).

Varak 74 a Belge No: 84

Manastır'da sâkin iken vefat eden Bakkal el-Hac Hasan'ın kızı Ümmühan Hatun kardeşi Mehmed'e kalan mallarda nafaka takdir edilmesi ve dört akçe olarak belirlenmesine dair. (M. Temmuz ayının ilk günleri 1642).

Varak 74 a Belge No: 85

Manastır'da İskender Çavuş vakfı mütevellisi olan Beyzade Mehmed Efendi'nin Dihvaya İstoyak Berdak, Bükçe Yovan adlı şahıslardan altı yüz akçe alınarak vakfa verilmesine dair.

Varak 74 a Belge No: 86

Manastır'da Koca Mahallesi sâkini Baya oğlu Ahmed'in annesi Aışeden kalan mülkünü Hüseyin oğlu el-Hac Mehmed'e üç bin akçeye satmasına dair.

Varak 74 a Belge No: 87

Manastır'da sâkin iken borç ile vefat eden Müsalli Efendizade Mehmed Efendi'nin alacaklıları eşi olan Kerime Hatun'un eşinden kalan değirmeninden tahsil etmek için dava etmişler. Fakat Kerime Hatun harap haldeki değirmeni tamir ettirmek için kendi mülkünden harcadığının anlaşılması üzerine alacaklıların paralarını alamaması üzerine dair. (M. Temmuz ayının ilk yarısı 1642).

Varak 74 b Belge No: 88

Varak 75 b kısmındaki belgenin devamıdır.

Varak 74 b Belge No: 89

Manastır'da sâkin iken vefat eden Mehmed Beşe'nin Çelebi oğlu Osman Beşe, Garib Bey Mahallesi'nde sâkin iken vefat eden Mehmed Sipahi'nin kızı Aişe buluğ ermediği için babasından kalan malların yönetimini Hasan Çelebi'nin yaptığı ve bu mülkleri adı geçen Mehmed Beşe'ye sattığı ve bu paraların buluğ çağına eren Aişe'ye teslim edilmesine dair. (M. Temmuz ayının ilk yarısı 1642).

Varak 74 b Belge No: 90

Manastır kazasına bağlı Kokracan karye ahalisi olan İştibçe ve Koyçe talebiyle Boylak tayin edilmemesine dair.

Varak 74 b Belge No: 91

Mehmed ve İso'tko'nun İsmolova karyesinde bulunan Eubima ve Hacı Osman'dan 500 akçe alacaklarına dair.

Varak 74 b Belge No: 92

Manastır'da Alaca Efendi vakfının mütevellisi olan Mehmed Müftü Efendizade Efendi Magarevo karyesinden Yovan ve Niko adlı şahıslar tarafından üzerlerindeki iki bin akçeyi almalarına dair. (M. Temmuz ayının ilk yarısı 1642).

Varak 74 b Belge No: 93

Manastır kazasına bağlı Kanatlar karyesi Sipahisi olan Hasan Bey'in karye ahalisinden alacağıının toplanmasına dair.

Varak 74 b Belge No: 94

Manastır'da Firuz Bey Mahallesi sâkini iken borçlu olarak vefat eden Saraç Ramazan'ın borçlu olduğu kişilere borçlarının ödemesi için mülkünün Hasan Beşe'ye iki bin akçeye satılarak ödenmesine dair.

Varak 75 a Belge No: 95

Manastır'da Ahmed Efendi oğlu Mehmed Efendi Buka sınırındaki mülkünü Mustafa Efendi'ye bin akçeye satmasına dair. (M. Temmuz ayının ilk yarısı 1642).

Varak 75 a Belge No: 96

Manastır'da sâkin Esmer Mehmed Çelebi kızı Safur Hatun'nun eşi olan Halil Sipahi'yle evlendiğinde babasının vermiş olduğu eşyaları hibe ettiği fakat etmedim diyerek yalan söylemesine dair.

Varak 75 a Belge No: 97

Manastır kazasına bağlı Maluşta karyesi sâkini Miho Korgo adlı şahsın mülkünü Niço adlı şahsa beş yüz akçeye satmasına dair. (M. Temmuz ayının ortaları 1642).

Varak 75 a Belge No: 98

Menla Efendi'nin, Miço'dan üç yüz on akçe alacağına dair.

Varak 75 a Belge No: 99

Zuhuru Bey vakfı malından Huzurzade karyesi Ali Çelebi zimmetinde olan800 malına dair.

Varak 75 a Belge No: 100

Manastır'da Hamid Bey Mahallesi sâkini olan Memi oğlu Mustafa'nın mülkünü Derviş Hasan'a iki bin dört yüz akçeye satmasına dair.

Varak 75 b Belge No: 101

Manastır'da sâkin iken vefat eden Hüseyin Çavuşzade Ahmed Ağa'nın zeameti Süleyman Çavuş ve oğulları olan Mehmed ve Mustafa'ya tevcih olunmuştur. Süleyman Çavuş tarafından mahsul vekili olan Halil Ağa'nın kibel'i şer' vasisi olan Ömer Çelebi'ye topladıkları mahsulatı vasilere vermediği için alacakların vasilere verilmesine dair. (M. Temmuz ayının ortaları 1642).

Varak 75 b Belge No: 102

Manastır'da sâkin olan İmaktüm Hatun vakfa mütevellisi el-Hac Mustafa oğlu Halil Çelebi mahzarında mülkün tamamını vakfa tasarruf ettiğini ve mütevellisi nasb ettiği Halil Çelebi'nin bu mülkü teslim ve aldığına dair. (M. Temmuz ayının ortası 1642).

Varak 75 b Belge No: 103

Manastır'da Çırnabuka karyesi sâkini olan Baladuhça oğlu İstobuko ve Yovan Velçe adlı şahısların mülklerini Halil Çavuş'a yedi yüz elli akçe'ye satılmalarına dair.

Varak 75 b Belge No: 104

Mahmud Ağa'nın tahsildarı Osman Çelebi mütevellisi el-Hac İbrahim yüz dört akçenden kâr ederek bu kârdan yedi bin dokuz yedi yüz yedi akçeyi mütevellisiye teslimine dair.

Varak 76 a Belge No: 105

Manastır sâkini Kerime Hatun vakfa mütevellisi olarak tayin ettiği Mehmed Çelebi'nin malında bir kısmını vakfın tasarrufuna verdiği vakfın geleceğini teminine dair. (M. Temmuz ayının sonları 1641).

Varak 76 a Belge No: 106

Manastır'da sâkin iken vefat eden Beyzade Mustafa Çelebi oğlu Mahmud Ağa tarafından ve Mustafa, Siparı karye ahalisinin bağlarını ve mezarlarını Rostuna, Mağrak, Dihvan ve Tarnod adlı köylerin koyunları, keçileri ve başka hayvanlarının harap etmesini ve bu konuda köy ahalisinin uyarılmasına dair.

Varak 76 a Belge No: 107

Manastır'da Müfti Mahmud Efendi vakfının Parmunda Papuş'un elinde olan bin akçeyi Şeyh Mehmed Efendi'nin almasına dair.

Varak 76 a Belge No: 108

Manastır'da Birinci karyesinde sâkin Yunak ve Simon oğlu İstoban kardeşlerin mülklerini Mustafa Bey'e yedi yüz elli akçeye satmalarına dair. (M. Temmuz ayının ortası 1642).

Varak 76 b Belge No: 109

Manastır'da Çaba Hasan Bey'in vakıf ettiği otuz bin akçeye Sarrac Hasan Çelebi'yi mütevellisiye tayin etmesine dair. (M. Temmuz ayının son günleri 1642).

Varak 76 b Belge No: 110

Manastır'da Emir Mahallesi sâkini iken vefat eden Dürbelizade Osman oğlu Kurd Ali ve kızı Fatıma ve eşi Ahmed kızı Kadriye Hatun'un ve büyük kızı Ümmühan'ın babalarından kalan borçlar için mülklerini Ali oğlu Mustafa Beşe'ye üç bin beş yüz akçeye satmalarına dair. (M. Temmuz ayının son günleri 1642).

Varak 76 b Belge No: 111

Manastır'da Sinan Beyli Mahallesi sâkini olan el-Hac Hüseyin Dede ve bu mahallede sâkin iken vefat eden Nazalcı Hüseyin Bey'in eşi Abdullah kızı Aişe Hatun, yine mahalle sâkini iken vefat eden Mustafa Beşe'ye satılan mülkün varisleri tarafından kullanımını Aişe Hatun'un engellemesi üzerine çıkan anlaşmazlığın çözülmesine dair.

Varak 76 b Belge No: 112

Manastır'da sâkin olan Feridun oğlu Hüseyin, Bistiracı karyede bulunan değirmenin çalışanı el-Hac Ebubekir vefat ettiği ve evladı da bulunmadığı için bu değirmenin Hüseyin tarafından tasarruf edilmesine dair. (M. Temmuz ayının son günleri 1642).

Varak 76 b Belge No: 113

Manastır'da sâkin Dimo adlı şahsın David tarafından çalınan buçuk guruş parasına dair.

Varak 77 a Belge No: 114

Manastır'da Kasım Çelebi Mahallesi sâkini olan Sahime Hatun'un yine kazada sâkin olan Davud'dan bin iki yüz akçe alacağı olup alacağını Davud'un oğulları Avram ve Musa'dan talep etmesine dair. (M. Temmuz ayının son günleri 1642).

Varak 77 a Belge No: 115

Manastır'da Voyvoda olan el-Hac Bayram Bey Ağa'nın, Yakub Bey Mahallesi sâkin olan Kazakçı Ali Beşe'nin harami eşkiyası tarafından öldürülmesi ve varisi olmadığı için mülklerinin devlete kalması üzerine bazı mülklerinin Gulam Şahi Zülfikar Bey'e dört yüz akçeye satılmasına dair. (M. 27 Temmuz 1642).

Varak 77 a Belge No: 116

Manastır'da Voyvoda el-Hac Beyram Ağa'nın mühtesib Osman ve Derviş'in üzerlerine aldıkları yetmiş sekiz bin akçeyi teslim etmelerine dair.

Varak 77 a Belge No: 117

Lahi Efendi vakfının malından Hüseyin oğlu Mehmed'in zimmetinde olan 200 miktar malına kefil olan Debbâğ Hızır oğlu Hüseyin'a dair.

Varak 77 a Belge No: 118

Manastır'da sâkin el-Hac Cesi oğlu el-Hac İbrahim Çelebi'nin Pervizzade Ahmed'in kızı Hadice'nin nafakaya ihtiyacı olduğunu ve babasından intikal eden mülkten üç akçe nafaka talep etmesine dair. (M. 30 Temmuz 1642).

Varak 77 a Belge No: 119

el-Hac Turgud'un Cevdar Mihiri'den beş yüz elli akçe alacağına dair.

Varak 77 a Belge No: 120

Havace oğlu Müslimid vakfının Mahmud Yazıcı zimmetinde 1180 miktar malı olduğu ve Evsah Sipahi'nin Mahmud Yazıcı'ya kefil olmasına dair.

Varak 77 b Belge No: 121

Manastır'da sâkin iken vefat eden Sarraç Ali'nin mülkü annesi Aişe Hatun'a intikal etmiştir fakat Aişe Hatun oğlunun borçlarını ödemek için oğlundan kalan dükkânı Mahmud Çelebi Bey'e bin yedi yüz akçeye satarak borçlarını ödemesine dair. (M. Temmuz ayının ilk günleri 1642).

Varak 77 b Belge No: 122

Manastır'da Kanatlar karyesinde sâkin iken vefat eden Ahmed oğlu Ömer'in mülkü kızı Aişe intikal etmiştir, fakat Aişe'nin yaşının küçük olmasından dolayı Amime Efendinin Aişe'ye vasi olmasının uygun görülmesine dair.

Varak 77 b Belge No: 123

Manastır'da Kanatlar karyede sâkin iken vefat eden Ahmed Eimmi oğlu Ömer'in kızı Aişe'nin iki bin akçe mihr ile Murtaza'yla evlendirilmesine dair. (M. Temmuz ayının ilk günleri 1642).

Varak 77 b Belge No: 124

Manastır'da Faraşzade Mehmed Efendi'nin vekili olan Osman Havace'nin oğlu Hasan Çelebi'ye Nalbant Ali'nin borcu olduğu ve alacağı olan iki bin akçeyi almasına dair.

Varak 77 b Belge No: 125

Manastır'da Mahmud Ağa mütevellisi el-Hac İbrahim Çelebi, yine kaza sâkini iken vefat eden Sarraç Ali'nin borcunu kefil olan Sinanzade Halil Efendi'den tahsil etmesine dair.

Varak 77 b Belge No: 126

Manastır'da Hamamcı Osman'ın oğlu Ali annesi Aişe'nin taht-ı tertibinde olmayan oğluna iki akçe nafaka takdir olunmasına dair. (M. Temmuz ayının ilk günleri 1642).

Varak 77 b Belge No: 127

el-Hac Mustafa Boyacı'nın İbrahim Yazıcı'dan dokuz yüz altmış akçe alacağına dair.

Varak 77 b Belge No: 128

Manastır'da Yakub Bey Mahallesi sâkini iken vefat eden Kiraz Yusuf'un mirası kardeşinin oğlu Musalli Ali'ye kaldıktan sonra mülkünü Cabi Süleyman'a üç bin iki yüz akçeye satmasına dair.

Varak 77 b Belge No: 128

Manastır'da Otacar karye sâkini Müttecid oğlu Milay adlı şahıs bahçesini bin iki yüz akçeye Kosta Ustavcı ve kardeşi Muyan'a satmasına dair.

Varak 78 a Belge No: 129

Manastır'da sâkini iken vefat eden Benefşazade el-Hac Ahmed'in kardeşi kızı Aişe Hatun, Benefşazade el-Hac Ahmed'in vakfına mütevellisi olan ve daha sonra vefat eden Havacezade Halil Çelebi'nin hayatta iken vakfa bağışları verdiği fakat vefat ettikten sonra oğlu İbrahim Çelebi'nin vermede sıkıntı çıkarması üzerine oluşan anlaşmazlığın çözülmesine dair. (M. Temmuz ayının ilk yarısı 1642).

Varak 78 a Belge No: 130

Manastır'da sâkin iken vefat eden Mehmed Beşe'nin kızı Fatıma Hatun'un mihrini alan babasının vefatından sonra bütün mallarının kaldığı Osman Beşe'den talep ederek bin beş yüz akçeye sulh olmalarına dair. (M. Temmuz ayının ilk yarısı 1642).

Varak 78 a Belge No: 131

Manastır'da Yakub Bey Mahallesi sâkini iken vefat eden Hasan oğlu Ali'nin kızı Fatıma erişkin yaşa varınca babasından kalan mülkü Abden'e üç bin dört yüz akçeye satmasına dair. (M. Temmuz ayının sonları 1642).

Varak 78 b Belge No: 132

Manastır'da sâkin iken vefat eden Zülfi Beyzade Mahmud Ağa'nın oğlu, Ahmed Ağa'nın vasisi olan annesi Mehmed Ağa, kızı Aişe Hatun, oğlunun babasından intikal eden çiftlik ve zeamet mahsulünü Ömer Ağa'nın istimlak ettiği ve bu hakların vasiye verilmesine dair. (M. Temmuz ayının sonları 1642).

Varak 78 b Belge No: 133

Manastır'da Kasım Mahallesi sâkinlerinden Ömer kızı Refiye Hatun'un eşi İbrahim Çelebi'den boşanmak için mihri ve nafaka iddeti süresince anlaştıkları fakat bazı eşyalar üzerinde varılan anlaşmazlığın çözülmesine dair. (M. Temmuz ayının sonları 1642).

Varak 78 b Belge No: 134

Manastır'da Kleştine karyesi sâkini iken vefat eden Ali'nin Çavuş Ali vakfına elli gurus borcu olduğu ve bu yüzden mallarının rehin alınmasına dair.

Varak 78 b Belge No: 135

Manastır'da Kleştine karyesi sâkini iken vefat eden Ali'nin validesinin Mahmud Ağa mütevellisi el-Hac İbrahim'in Ali'den bin akçe alacağına dair.

Varak 78 b Belge No: 136

Manastır'da Ömer Ağa imamı ve hatibi olan Ebubekir Efendi sefere gideceği için işlerini başkalarına bırakmasına dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 78 b Belge No: 137

Rosutna karyeden Mitro oğlu Nikola ve İstoban ve Mitro Gorgi ve Nikola adlı şahısların karye ahalisi zimmetinde üç bin dokuz yüz yirmi akçelerinin olduğuna dair.

Varak 78 b Belge No: 138

Manastır'da sâkin olan el-Hac Ahmed Efendi'nin vefat eden Bakkal el-Hac Hasan ile Halil'den alacaklarının olmasına dair.

Varak 79 a Belge No: 139

Asi oğlu Salih'in, Ahmed oğlu Musli'den iki yüz kırk akçe alacağına dair.

Varak 79 a Belge No: 140

Manastır'da İne Bey Mahallesi sâkin Mustafa kızı Fatıma Hatun'un eşi Derviş Bezicî'den boşandıktan sonra nafaka talep etmesine dair. (M. Ağustos ayının ilk günleri 1642).

Varak 79 a Belge No: 141

Manastır'da sâkin Ferhat kızı Fatıma Hatun'un boşandığı eşi Kiraz İdris'i dava ederek bin iki yüz akçe mihrini Fatıma Hatun'a teslim etmesine dair. (M. Ağustos ayının ilk günleri 1642).

Varak 79 a Belge No: 142

Manastır'da Firuz Bey Mahallesi vakfı mütevellisi olan Sandıkçı Mustafa Çelebi'nin Sabuncu Guru Nikola'nın iki yüz akçe alacağı olduğuna dair.

Varak 79 a Belge No: 143

Manastır'da sâkin Ahmed kızı Ümmügülsüm Hatun Yakub Bey Mahallesi sâkini olan Kudred'in Hatun'un babasından kalan malı tasarruf etmesinde oluşan anlaşmazlığa dair. (M. Ağustos ayının ilk günleri 1642).

Varak 79 a Belge No: 144

Kuyucuzade Musallı Ağa'nın Dıragos karyesi Nikola Mihla, İlha Kefid, Dimo Todor, Kalso Kefid, Yovan İvinal, İndo İvinal, Yovan Naso, Minho Tarho, Aklako Miladin, Bahid Kuso, Rus Kirgo, Ban Nikola, Muyad Yovan, Riho Kitgo, Rado Simo, Avram Mira adlı şahıslar zimmetinde on dört bin miktar malı olduğuna dair.

Varak 79 b Belge No: 145

Manastır'da İne Bey Mahallesi sâkini Murad Bey kızı Rabia Hatun'un eşi Abdulğani oğlu İsmail Girit Seferine gittiği için eşi Rabia Hatun beş akçe nafaka takdir olunmasına dair. (M. Ağustos ayının ortası 1642).

Varak 79 b Belge No: 146

Filorini kazasına bağlı Bançe karyesinde sâkin iken vefat eden Asbur adlı şahsın oğlu Manastır'a bağlı Dragos karyesinde sâkin olan Ammi Balko'nun Asbur'un oğluna vasi olarak atanmasına dair.

Varak 79 b Belge No: 147

Manastır'da sâkin Gospador Çavuş Han Aişe Hatun, İbrahim Çelebi'yi vakf ettiği akçenin toplanmasına memur ettiği ve aralarında çıkan anlaşmazlık.

Varak 79 b Belge No: 148

Manastır'da Firuz Bey Mahallesi sâkini Ahmed Efendi oğlu Mustafa Çelebi'nin mülkünü Halil Çavuş'a yirmi bir bin akçeye satmasına dair.

Varak 80 a Belge No: 149

Manastır'da Yakub Efendizade Manle Efendi'nin akçesini Kuvat karyesinden olan Bala adlı şahsın borcuna eşinin ve oğlunun kefil olduğu ve bunun ödenmesine dair. (M. Ağustos ayının ortaları 1642).

Varak 80 a Belge No: 150

Manastır'da Yakub Bey Mahallesi sâkini olan Ahmed kızı Ümmü Gülsüm Hatun'un eşi Hasan'ın eşinin mülkünü Hızır'a sattığına ve bu konuda oluşan anlaşmazlığın çözülmesine dair. (M. Ağustos ayının ortaları 1642).

Varak 80 a Belge No: 151

Manastır'da Musalli Ağa, yine bu mahalledeki sâkinlerinden olan Yahudi Davud oğlu Musa iki bin dokuz yüz yetmiş akçe borcu olduğunu ve bunun alınmasına dair. (M. Ağustos ayının ortaları 1642).

Varak 80 a Belge No: 152

Mehmed kızı Halime malından Derviş oğlu Mehmed zimmetinde Rakitniçe karyesinden iki bin iki yüz elli akçe olmasına dair.

Varak 80 a Belge No: 153

Manastır'da sâkin iken vefat eden el-Hac Sefer'in, Hasru Kethüda vakfına borcu olduğu ve vakfın mütevellisi olan el-Hac Arslan vakfın altı bin beş akçe alacağına alınması başvurusuna dair.

Varak 80 b Belge No: 154

Manastır'da Sinan Bey Mahallesi sâkini Halil oğlu İbrahim'in mülkünü Nalbant Ali'ye iki bin altı yüz akçeye satmasına dair. (M. Ağustos ayının ortaları 1642).

Varak 80 b Belge No: 155

Kubatzade Ali Bey'in Kotil oğlu Hamayim'den bin beş yüz akçe alacağına dair.

Varak 80 b Belge No: 156

Manastır'da sâkin iken vefat eden Musalli Efendizade Mehmed Efendi'nin borçlarının eşi Kerime Hatun tarafından ödenmesi hususunda varılan karara dair.

Varak 80 b Belge No: 157

Manastır'da Çavuş Ali Mahallesi sâkini iken vefat eden Abdullah oğlu Ali'nin oğlu Ahmed ve eşi Ali kızı Hadice Hatun'a üç akçe nafaka tahsis edilmesine dair. (M. Ağustos ayının ortaları 1642).

Varak 80 b Belge No: 158

Manastır kazasına bağlı Bükük ahalisinin, Kasap İbrahim oğlu Halis Çelebi'ye olan borçlarına dair.

Varak 81 a Belge No: 159

Manastır'da Yakub Bey Mahallesi sâkini iken vefat eden Papuş Ustad Hasan'nın küçük kızı Hacce'ye vasi tayin olunmasına dair. (M. Ağustos ayının ortaları 1642).

Varak 81 a Belge No: 160

Manastır'da Sinan Bey Mahallesi sâkini iken vefat eden Hamami Memu kızı Fatıma Hatun'un kalan mülkü kız kardeşi Aişe ve kızı Hatice arasında paylaşılmasına dair.

Varak 81 a Belge No: 161

Manastır'da Luznak karyesinde sâkin Ahmed Ağa, daha önce karyede sâkin iken vefat eden Benam oğlu Hasan'ın kendi babası olan Devrak'la kardeş olduklarını ve vefat ettiği için mallarını tasarruf hakkını almak için Abdi Ağa'dan hak talep etmesine dair.

Varak 81 a Belge No: 162

Manastır'da sâkin Hasan Sipahi kızı Fatıma'nın erişkin yaşa geldiği için validesinin babası Osman'dan tasarrufunda olan malını talep etmesine dair.

Varak 81 b Belge No: 163

Manastır'da Kasım Çelebi Mahallesi sâkini olan Mehmed kızı Aişe Hatun, vekili olan el-Hac Baza Hüseyin'in Aişe Hatun'un kızı olan Rabia Hatun'a annesinden kalan hakkı vermesine dair.

Varak 81 b Belge No: 164

Manastır'da Hamza Bey Mahallesi sâkini iken vefat eden Sabun Havacezade Mehmed'in mirası küçük kızı Safiye ve oğulları Piri Bizbay ve Yusuf'a kalmıştır. Safiye'nin borçlarını ve nafakasını karşılamak için babasından kalan mülkü Arslan kızı Fatıma Hatun'a üç bin iki yüz akçeye satmasına dair.

Varak 81 b Belge No: 165

Manastır'da Kesriye kasabasında sâkin olan Abdullah oğlu Ahmed Bey, Manastır'da sâkin olan Musalli Ağa'dan on iki bin beş yüz akçe borç almasına dair. (M. 26 Ağustos 1642).

Varak 81 b Belge No: 166

Ahmed Efendi'nin Popzan karyesinden Yovan Nikola'ya vekil olmasına dair.

Varak 82 a Belge No: 167

Manastır'da sâkin iken vefat eden Şabanzade el-Hac Ahmed'in Manastır kazasına bağlı Kocaşına karyesi ahalisinden dört bin akçe alacağı olduğuna dair.

Varak 82 a Belge No: 168

Manastır'da sâkin Habazbay kızı Hadice Hatun eski eşi Hamamı Osman'dan alacağı olan iki bin iki yüz akçe mihr ve eşyaya dair. (M. Ağustos ayının son günleri 1642).

Varak 82 a Belge No: 169

Manastır kazasına bağlı Kanatlar karyesi Sipahisi olan Hasan Bey'in yine karye ahalisi olan Memi Havace ve Hasan oğlu Ahmed ve Tursun oğlu İsmail'in vergi borçlarını Hasan bey'e ödemelerine dair. (M. Ağustos ayının son günleri 1642).

Varak 82 b Belge No: 170

Bu belge varak 82 b belge no: 169'nin devamıdır.

Varak 82 b Belge No: 171

Manastır'da Porıdin karye ahalisi, el-Hac Ahmed Efendi'nin çiftlikte mutasarrıf olduğu için razı ve şükür ettiklerine dair.

Varak 82 b Belge No: 172

Manastır'da İstayo Bıçak, Ruman Buşko ve Mihal Niko'nun alacaklarını, Petko Karçe ve Yovan Pekkan ve Petko Kalokir ve Pavla İstobuko ve Valyan Kalokir ve Miço Perşleh ve Mana Atnabus'un kefil olduklarını el-Hac Ahmed Efendi'nin talebi aracılığına dair.

Varak 82 b Belge No: 173

Manastır'da sâkin Mustafa Bey oğlu Hüseyin Çelebi'nin babasından kalan mülkü Ali Efendi el-İmam ve Hüseyin Efendi'ye on iki bin akçeye satmasına dair.

Varak 82 b Belge No: 174

Manastır'da sâkin olan Kâtip Ali Efendi ve oğlu Abdi arasında Ali Efendi'nin eşi Rakibe Hatun'dan kalan mülkün tasarrufunda oluşan anlaşmazlığın çözümüne dair. (M. 26 Ağustos 1642).

Varak 83 a Belge No: 175

Varak 82 b Belge No: 174'un devamıdır.

Varak 84 a Belge No: 176

Manastır'da Dülbendzade Mehmed Efendi vakfının evlattan evlada kalacağı, fakat el-Hac Hasan vakfının evladı olmadığı için bu vakfında tasarruf hakkının Mehmed Efendi'ye verilerek bu vakıfa tayin olunmasına dair. (M. 15 Kasım 1641).

Varak 84 a Belge No: 177

Sol Kol Alaybeyine gönderilen emirde Azak Kalesini zapt etmek için Rumeli Eyaleti'nde olan asker taifesinin Tuna Nehri boyunca sevkıyla ilgili emirlere dair. (M. Mart ayının ilk günleri 1643).

Varak 84 b Belge No: 178

Selanik, Siruz, Üsküp, Ohri, Erzovik..., ve İlbasan kazalarında olan yeniçeri askerlerinin hazır emir edilen vakitte hazır bulunmalarını, yola çıkmaları ve durumlarının gözetilmesine dair. (M. Şubat ayının ilk günleri 1642).

Varak 85 a Belge No: 179

Manastır kazasına bağlı Eğri karyesinde sâkin ahalinin sipahilere hisselerini kanun ve defterde yazıldığı üzere vermeye razı oldukları fakat sipahilerin haksızlık yaparak fazla para istemeleri üzerine yazılan şikayete dair. (M. Şubat ayının sonları 1641).

Varak 85 a Belge No: 180

Sol Kol Paşa Sancağında Alaybeyi olan Şahin'in memur olduğu kasaba ve köylerde avarız ve adet-i ağnam vergilerinin toplanmasına dair. (M. 4 Mayıs 1641).

Varak 85 b Belge No: 181

Manastır'a cizye vergisini toplaması için el-Hac Ahmed Ağa'yı memur olarak atmasına ve cizye defterinin bir sureti olmasına dair. (M. 17 Şubat 1641).

Varak 86 a Belge No: 182

85b Belge No: 181'in devamıdır.

Varak 86 b Belge No: 183

Manastır Yahudilerinden toplanan cizye vergisinin suretine dair.(M. 26 Şubat 1641).

Varak 87 a Belge No: 184

Sultan Mehmed'in doğumundan sonra Rumeli Eyaleti'nde yapılacak kutlamalara ve Yakub'un bu şenlikleri usulünü göre yönetmesine dair.

Varak 87 b Belge No: 185

Pirlepe, Edirne, Filorini, Şuşan, Ostrakça, İstanbul?vilayetlerinde Sultan Beyazıd Han evkaf keferesi ve Sultan Süleyman Han'ın evkaf kefereleri olan Drama, Zihne, Siroz, Hurpeşte,

Edirne, Timurhisar, İştîp, Menlik, Petriç, Manastır defterlerine bağlı Gayrimüslim halkın cizyelerinin el-Hac Ahmed tarafından eline verilen mühürlü cizye defterinin verilerek cizyelerin toplanmasına dair.

Varak 88 a Belge No: 186

87b Belge No: 185'in devamıdır.

Varak 88 b Belge No: 187

87b Belge No: 185'in devamıdır.

Varak 89 a Belge No: 188

87b Belge No: 185'in devamıdır.

Varak 89 a Belge No: 189

Manastır'da Sareskol kadısına gönderilen mektupta bu bölgenin haslarından toplanacak vergilerin toplanması için Salih Ağa'nın görevlendirilerek yazılan mektuba dair. (M. Nisan ayının ilk günleri 1642).

Varak 89 b Belge No: 190

Manastır nahiyesi Rumeli defterdarı olan Mehmed Efendi'nin Havasa karyesi Korkudhane köyünde bulunan defter eminin, Abdi Bey ve Mustafa Bey'in aldıkları elli beş bin akçenin tamamını aldığı ve iltizam ettiğine dair. (M. Şubat ayının ortaları 1642).

Varak 89 b Belge No: 191

Manastır nahiyesinde sâkin olan Kâtip Derviş'in vefat etmesi üzerine boş kalan on bin akçelik tumarını Mehmed'in tumarın bulunduğu sancakta sâkin olmak ve sefer zamanı sefere gitmesi şartıyla verilmesine dair.

Varak 90 a Belge No: 192

Manastır kazasına bağlı Yança ve tabi haslarından sene tamamına kadar.....şahsın tasarrufunu üzerine alarak vergileri toplamakla görevli olduğu ve kimsenin müdahale etmemesine dair.

Varak 90 a Belge No: 193

Manastır'da cizye, adet-i ağnam vergilerinin toplanması için Malta'dan Hüseyin Ağa'nın vekil olarak görevlendirilmesine dair.

Varak 90 b Belge No: 194

Manastır'da sâkin olan Hasan oğlu Çubuk Mustafa, Bosta Havace Mahallesinde ki mülkünü Bakkal Hızır ve Debbağ Mehmed'e bin sekiz yüz akçeye satmasına dair.

Varak 90 b Belge No: 195

Manastır'da Pirudin karyeye mutasarrıf olan Halil Oğlu İbrahim'in vefat etmesi üzerine boş kalan tarla ve çayırlarının kızı Fatıma Hatun'a kalması ve vergilerini ödemesine dair. (M. Kaim ayının ortaları 1642).

Varak 90 b Belge No: 196

Manastır'da sâkin iken vefat eden Şehsuvar'ın küçük oğlu İbrahim'e vasi atanmasına dair.

Varak 90 b Belge No: 197

Manastır'da sâkin iken vefat eden Karagöz oğlu Osman Çelebi'nin oğulları olan Mustafa ve Hasan'ın Kasım Çelebi Mahallesiindeki mülklerini anneleri Fatıma Hatun'un mihrî karşılığında yirmi bin akçeyle takas etmelerine dair. (M. Ağustos ayının sonlarına doğru 1640).

Varak 90 b Belge No: 198

Manastır'da sâkin Çanak Salih, Azak Mahallesiindeki evinin Latif Çelebi tarafından gasp edildiği ve araların da çıkan anlaşmazlığa dair.

Varak 90 b Belge No: 199

Mehmed Hasan'ın Bekir Hasan'dan altı bin miktar alacağına dair.

Varak 90 b Belge No: 200

Manastır'da sâkin Hasan Efendi oğlu Ahmed Efendi'nin vekili olan oğlu Hüseyin Çelebi'nin babasına iki bin iki yüz akçe borçları olan Cebeci Mustafa ve Bakkal Hızır ve Debbağ Mehmed'den bin sekiz yüz akçesini almasına dair.

Varak 91 a Belge No: 201

Merhum Fatıma Hatun'un muhalledatıdır.

Varak 91 b Belge No: 202

Emirzade Mustafa Efendi'nin muhalledatını eşi yedine vermesine dair. (M. Ekim ayının sonları 1640).

Varak 92 a Belge No: 203

Emirzade Mustafa Efendi'nin çiftliğin muhalledatı beyanı ve eşine bırakmasına dair.

Varak 92 b Belge No: 204

Ali oğlu Sinan Bey'in muhalledatında bulunan eşyaların veresisi tarafından tahrir ettirmesine dair. (M. Kasım ayının sonları 1640).

Varak 93 a Belge No: 205

Manastır'da Ömerler karyesinde sâkin iken vefat eden Hüseyin oğlu Hasan'ın yirmi bin akçe borcunu kardeşi sipahi Ali'nin ödemesine dair. (M. Temmuz 1640).

Varak 93 a Belge No: 206

Manastır'da Lozyan karyesinde sâkin olan Bilakuzman adlı şahsın mülkünü sipahi Ali'ye sekiz yüz akçeye satmasına dair. (M. Temmuz ayının ilk haftaları 1640).

Varak 93 a Belge No: 207

Manastır'da sâkin Neslihan Hatun'un kayını olan Ali, Suhududu karyesinde eşi Hüseyin'in tımarı olduğu ve bu tımarı oğlu Ahmed'le aralarında anlaşarak sulh ettiklerine dair.

Varak 93 a Belge No: 208

Manastır'da Mehmed Voyvoda vakfına yevmi üç akçe verilerek katib atanmasına dair. (M. 4 Kasım 1640).

Varak 93 b Belge No: 209

Kula kadısına gönderilen emirler olup; Ohri'de işlenen kükürd mirini birkaç seneden beridir vermediklerini önceden yerine getirilen bütün emirlerin tekrar yerine getirilmesine dair.(M. 10 Haziran 1640).

Varak 93 b Belge No: 210

Ohri, Kesriye ve sair Ohri Patrikliğine bağlı sâkinlerin, metroplid, piskopos ve rahiplerin cülusu hümayun için gönderilecek hediyeleri Mehmed aracılığıyla bu bölgelerden toplayarak zamanında merkeze götürmesine dair. (M. 6 Mayıs 1640).

Varak 94 a Belge No: 211

Manastır'da Rador karyede sâkin iken vefat eden Mahmud'un tımarını Hasan'ın sefer zamanı orduya katılmak ve tımarın bulunduğu vilayette yaşamak şartıyla devir edilmesine dair.

Varak 94 a Belge No: 212

Manastır'da Rador karyede vefat eden Mahmud'un altı bin akçe tımarı Hasan'ın tasarrufunda olmasına dair. (M. Mayıs ayının ilk günleri 1640).

Varak 94 a Belge No: 213

Manastır'da Gözban karyede sâkin Bilamurban adlı şahsın mülkünü sekiz yüz akçeye Ali Sipahi'ye satmasına dair. (M. Ağustos ayının ilk günleri 1640).

Varak 94 b Belge No: 214

Manastır'da nahiye sınırında kafirlere esir düşen İsmail'in kardeşleri Mustafa, Ahmed, Ali kefil olarak kurtarmış, fakat bunlar Sabari karyesinde öldürülerek paraları çalınmış ve katillerinin bulunmasına dair. (M. Ağustos ayının ilk günleri 1640).

Varak 94 b Belge No: 215

Manastır'da sâkin olan Gayrimüslim halkın cizyelerinin toplanmasına ve hazineye aktarılmasına dair.

Varak 95 a Belge No: 216

Tercüman kabilesinin halkından vergileri toplanmadığı gerekçesiyle kusurları olmadan beylerbeyi, sancak beyleri ve kethüdaları, subaşı ve adamları kırk elli nefer atıyla beraber evlerini basarak haklarını gasp ettikleri bundan vazgeçilmesi ve reayaya zülüm edilmemesine dair. (M. Nisan/Mayıs 1640).

Varak 95 a Belge No: 217

Manastır nahiyesi Radobil karyesinde dokuz bin akçelik tımarı olan Hasan'ın vefat etmesi üzerine tımarın Mahmud'un tasarrufunda olmasına dair.

Varak 95 a Belge No: 218

Manastır'da sâkin olan Derviş Ağa'nın mülklerini satmasına dair. (M. Ağustos ayının ortaları 1641).

Varak 95 b Belge No: 219

Manastır'da sâkin iken vefat eden Mirahur İlyas Bey vakfının Gayrimüslimleri üzerinden toplanan cizye vergisine beş akçe zam yapılarak tekrar toplanmasına dair. (M. 18 Şubat 1642).

Varak 95 b Belge No: 220

Pirlepe kadısına gönderilen emir üzerine vilayetin yeni fiyatlarının belirlendiği defterin karışık olmasından dolayı toplanacak cizye vergisinin eski deftere göre toplanmasını emir etmesi üzerine dair. (M. 28 Haziran 1640).

Varak 95 b Belge No: 221

Filorini nahiyesinde Yanca ve buralara bağlı hasların Salih Ağa tasarrufunda olduğu, Hacı Ahmed Ağa'nın otuz bin akçe vererek talip olması üzerine hasların tasarrufu eline geçmiş olup yazılan mektup üzerine tekrar Salih Ağa'ya verilmesine dair.

Varak 96 a Belge No: 222

Mirahur İlyas Bey vakfı, Görice vilayetinden Hacı Bey ve Çavuş Bey vakıfları ve Manastır'da Fatıma Sultan vakfı Gayrimüslimlerinden toplanan cizye vergisinin toplanması ve toplanırken oluşabilecek karışıklıkların önlenmesine dair. (M. 4 Aralık 1639).

Varak 96 a Belge No: 223

Manastır'da sâkin olan dericiler taifesinin şikayeti üzerine bazı ham deri satıcılarının derileri pahalı satması ve derihaneye deri gelmesini önlemeleri üzerine dericilerin şikayetlerini değerlendirerek gerekli önlemlerin alınmasına dair. (M. Kasım ayının ortaları 1639).

Varak 96 b Belge No: 224

Manastır'dan Rumeli divanına gönderilen bir mektup olup, burada bulunan eşkıyaların ahalinin evlerini basarak evlatlarını öldürmeleri ve eşyalarını gasp etmeleri üzerine bu eşkıyaların hapis edilmelerine dair. (M. Eylül ayının başları 1640).

Varak 96 b Belge No: 225

Manastır ve Ohri Patrikliğine bağlı Gayrimüslim halktan alınan cülus hediyelerini yeni yazılan emirlere göre değil eski yazılan emirlere göre ve eski adetleri yerine getirerek toplanıp devlet hazinesine dâhil olması için toplanarak gönderilmesine dair. (M. 2 Ekim 1640).

Varak 97 a Belge No: 226

Manastır'da ve Bukova ve Poylazan karyelerinde sâkin olanlardan toplanacak avarız bedellerine ve bu verginin eksiksiz ve tam olarak toplanmasına dair. (M. 3 Temmuz 1640).

Varak 97 a Belge No: 227

Çakırcı reayasının sâkini oldukları Paşa sancağı, Üsküp, Ohri, Vulçitrin, İlbasan, Avlonya, Pirizen, İskenderiye ve Selanik sancaklarında adet-i ağnam, yave, kaçkın, resm-i arus, resm-i kivvare, bad-ı heva, cürm ve cinayet vergilerinin buraların vergilerini toplamakla görevli tayin olan Doğançı başının toplamasına dair. (M. 3 Ağustos 1640).

Varak 97 b Belge No: 228

Selanik, Tırhala ve Paşa sancaklarındaki vergilerin toplanmasında görevli olan Hacı Ahmed Ağa'nın vergileri toplayarak göndermesine dair. (M. 5 Haziran 1640).

Varak 98 a Belge No: 229

Tırhala, Selanik ve Paşa sancaklarındaki bulunun kazalardan vergi toplamakla görevli Hacı Ahmed'in vergileri zamanında toplamayarak vergiden kaçmaları engellemesi üzerine dair. (M. Haziran 1640).

Varak 98 a Belge No: 230

Selanik, Tırhala ve Paşa sancaklarında vergi ve padişah mallarının kiralarnın toplanmasına görevli olarak Selanik kethüdası Mustafa Ağa gönderilmesi, mani olanların engellenmesi ve buralardaki vergilerin toplanmasına dair. (M. 10 Mart 1641).

Varak 98 b Belge No: 231

Pirlepe kazasına bağlı Demirobası karyesinin halkı otuz seneden beridir yurtlarının perişan ve dağınık olmasından ve yurtlarıyla alakalarının kalmamasından dolayı Münire karyesi sipahileri bu yurtları tapu ile alarak ziraat etmek itmişler fakat Dalbeği ve Dedebal obası

karyeleri buna mani olarak buraların karye halkının davarlarının otlak yeri olduğu, ellerinde fetva bulunduğ u için karşı çıkmışlar. Fakat bu yurtların Demirobası karyesinin eski yerleri olduğu ve bir evin dahi kalmadığı için buraların ziraat edilebilir olduğ una dair. (M. Şubat ayının son günleri 1638).

Varak 98 b Belge No: 232

Rumeli vilayetinde ki kadılara gönderilen emirle dirhem, arşın ve endazeleri damgalamak, eksik olanları tamamlamak için Yusuf Çavuş görevlendirilerek kontrol edilmesine dair. (M. 20 Mart 1641).

Varak 99 a Belge No: 233

Manastır'da kuran öğretilen mektebe yemi iki akçe ile Mehmed Halife'nin tayin olmasına dair. (M. 26 Mayıs 1640).

Varak 99 a Belge No: 234

Manastır, Pirlepe, Köprölü ve Tokuş kadılarına gönderilen emirle bu bölgelerde eşkıyalık hareketlerini önlemek için Kapıcı Başı Kadrin Gazi Ağa tayin olunarak eşkıyalık yapanların hapis edilmesine dair. (M. Aralık ayının başları 1640).

Varak 99 a Belge No: 235

Manastır'da Ahmed Bey ve Murad Bey yüz seksen bin akçe alarak bu akçenin yetmiş binini peşin geri kalan kısmını vermedikleri ve bu paraların tasarrufunu voyvodaların yaptıklarına dair.

Varak 99 b Belge No: 236

Rumeli de orta kolda olan kazalarda vergi toplamakla görevli memurların zimmetlerinde kalan akçeleri ulufeci Kethüdası Mahmud Kethüdaya vererek teslim etmelerine dair. (M. 4 Ekim 1640).

Varak 99 b Belge No: 237

Manastır Yahudilerinin cizye vergilerinin toplanması sonucunda üç bin sekiz yüz akçe olduğu ve başka miktar alınmamasına dair.

Varak 100 a Belge No: 238

Selanik ve Tırhala sancaklarında Bölük Ağası olan el-Hac Ahmed tahririne memur olduğu kazaların bazı haneleri bozularak çiftlik olduğu bu hanelerin bulunarak avarız hanesi diye kayıt etmesine dair. (M. 4 Eylül 1640).

Varak 100 a Belge No: 239

Silahdar Ağası el-Hac Ahmed'in yazısı üzerine Sol Kol'da bulunan halktan tımar halkı vakıf halkından, vakıf halkı tımar halkından usulsüz vergiler toplamış bu durumun düzeltilmesine dair. (M. 29 Ağustos 1640).

Varak 100 a Belge No: 240

Manastır nahiyesinde Kokracan karyede Yusuf Bey'in verilen emir üzerine vergileri toplamasına dair.

Varak 100 b Belge No: 241

Selanik ve Tırhala ve Paşa sancağında Silahdar Ağası el-Hac Ahmed Ağa Bağdad Sefesinde iken sefere katılan bazı askerlerin ordu hazinesinden borç aldıkları ve bu borçların geri ödenmesine üzerine Silahdar Ahmed Ağa'ya erilen emire dair. (M. 1 Ekim 1640).

Varak 100 b Belge No: 242

Manastır'da sâkin Yahudi halkından Yakud isimli Yahudi'nin şikayeti üzerine gönderilen yazıda, Selanik Yahudi'lerinin belirlenen dokuma fiyatlarına uymadıkları için oluşan anlaşmazlığa dair. (M. Mayıs ayının ortalarına doğru 1640).

Varak 101 a Belge No: 243

Manastır'da sâkin olan Derviş yeniçeri Bağdat Seferine gittiğinde davalı olduğuoğlu Astar adlı şahısların evini basarak eşini darp etmesi üzerine yazdığı şikayete dair. (M. Ocak ayının sonları 1640).

Varak 101 b Belge No: 244

Manastır'a gönderilen emirle beraber eski ve kırkık akçelerin kullanımının terk edilerek yeni imal edilen paranın kullanılmasına dair.

Varak 102 a Belge No: 245

101 b Belge No: 244 numaralı belgenin devamıdır.

Varak 102 b Belge No: 246

Rumeli Eyaleti'nin Sol Kol kadılarına gönderilen emirlerde eski ve yazıları silinen akçelerin kullanılmasının durdurulması ve yeni basılan paraların yaygın olarak kullanılmasına dair. (M. 18 Aralık 1640).

Varak 102 b Belge No: 247

Rumeli Eyaleti'nin Sol Kol'unda ki kazalarda yeni para basmakla görevli kuyumcuların akçeleri hangi hususlara bağlı kalarak işlemelerine dair.

Varak 103 a Belge No: 248

Şark Seferinde ortaya çıkan karışıklıkta kırkık, ufak ve kızıl paraların çoğalması üzerine sonra Padişahımız yeni akçeler çıkartıp tüccarların bu paralar üzerinden satışlarını yapmasını istemiş, Kabil Ağa'ya yüz yük akçe verilerek yeni akçelerin kullanımını yaygın hala getirmesi üzerine dair.

Varak 103 b Belge No: 249

Üsküdar'da bulunan Davud Paşa vakfından Manastır'da Yekirse karyesinden Hasan Bey'e önceden verilen akçeye ek olarak Mustafa'nın da akçe almasıyla yirmi iki bin olan akçenin borç alınmasına dair. (M. Şubat ayının ilk günleri 1641).

Varak 103 b Belge No: 250

Çırna sancağında sâkin Ali Bey'in babası Aydan'ı, Manastır kazasından Esvetdetuz karyesinde sâkin olan Korki oğlu Pokri Dipokri ve Danyal David isimli şahıslar bıçak ile yaralamaları üzerine şikayete dair. (M. Temmuz ayının başları 1640).

Varak 104 a Belge No: 251

Ohri, Manastır, Pirlepe, Çeresta, Behileşte, Görice, Kesriye, Serice, Filorini, Peresta, Ost-
raga, Göricek, Debre ve Harmana kazaları ve Rumeli Eyaleti kıbtıyan nazırı olan el-Hac İbrahim
bu kazalarda bulunan kıbtıyan halkının vergilerini toplamakla görevli olduğu ve Sipahi Ah-
med'i de bu görevle görevlendirdiğine dair. (M. 30 Ocak 1641).

Varak 104 b Belge No: 252

Varak 104 a 251 numaralı belgenin devamıdır.

Varak 104 b Belge No: 253

Manastır'da Mahmudiye mektebi diye anılan mektebe yevmi dört akçe olarak Mahmud Halife'nin tayin olunmasına dair. (M. 2 Mayıs 1640).

Varak 104 b Belge No: 254

Selanik ve Tırhala ve Sol Kol'da vegi toplamakla görevli Silahdar Ağası Ahmed Ağa'nın zamanında ve eksiksiz vergileri toplayarak görevini yerine getirmesine dair. (M. 24 Mart 1641).

Varak 105 a Belge No: 255

Manastır nahiyesi Kalbuçaşna karye de altı bin akçe tımarı ve Bağdad Seferinde iken Albulbaki oğlu Kuvan'a verilmiştir. Fakat Ahmed iki kılıç hakkım vardır diyerek bu tımar alanı kendisine istemesi üzerine tımar alanı Ahmed'e geçmiş lakin bu alanın ilk başta Hasan'ın tımarları olup altı bin akçe tımar Hasan'a kalmış ve aralarında oluşan anlaşmazlığın çözümüne dair. (M. 30 Haziran 1051).

Varak 105 a Belge No: 256

Kolaska karye mutasarrıfı Mehmed Çavuş icmallü zeametinin vergilerini toplamak için berat aldığına dair. (M. Mart ayının son günleri 1640).

Varak 105 b Belge No: 257

Selanik kazasına koyun vergisi için Mehmed Ağa, Cavat Ağa ve Hüseyin Ağa gönderilerek vergilerin acele toplanarak aylıkların yetişmesi ve tam ayar guruştan toplanmasına dair. (M. 1 Ağustos 1641).

Varak 105 b Belge No: 258

Manastır sâkinlerinden olan sipahi Osman Manastır kazasına bağlı Esvetpatko karyesinde çiftliği olup karyede sâkin ahaliden öşür toplamada oluşan anlaşmazlık ve çiftlikte çalışan hizmetkar oğlanlardan vergi istemesine dair. (M. Ekim ayının ortaları 1640).

Varak 105 b Belge No: 259

Manastır'da bulunan Eski Cami'ye Hasan'ın imam olarak atanmasına dair. (M. 23 Aralık 1640).

Varak 106 a Belge No: 260

Paşa Sancağı Korkud nahiyesi Minlal karyesinde Ali'nin zeameti olduğu ve Köstendil ve Pişte sancaklarında zeameti olan Mustafa vefat ettiği için Köstendil sancağı Dömence nahiyesi Bulgarca karyedeki zeameti, kâtip Derviş'in Paşa Sancağında Manastır Nahiyesinde Solak karyesinde dört bin altı yüz akçelik zeamet hissesi olduğu Cafer'in bu hisseyi istemesi üzerine sefere katılmak şartıyla verilmesine dair. (M. 5 Nisan 1641).

Varak 106 b Belge No: 261

Manastır, Pirlepe ve Filorini Gayrimüslimlerine metropolit olarak tayin olan Rahip Yasef'in eskiden süre gelmiş olan adetleri devam ettirmesi ve Gayrimüslim halkla olan evlilik, vergi, ilişkilerine dair. (M. 29 Nisan 1641).

Varak 107 a Belge No: 262

Manastır kazasında Mahmud Ağa vakfına Mehmed'in müteveli olarak tayin olmasına dair. (M. 26 Ağustos 1641).

Varak 107 a Belge No: 263

Manastır, Pirlepe ve Filorini kazalarında vergisi toplamakla görevli Mehmed'in koyun vergilerini toplaması ve kendi tahsil aidatı için payını düşeni alarak geri kalanını hazineye göndermesine dair. (M. 20 Haziran 1641).

Varak 107 b Belge No: 264

Manastır, Pirlepe, Filorini ve Cumapazarı nahiyelerinde ve karyelerinde toplanan adedi ağnam vergisinin kayıtlarına dair. (M. 1639/ 1640).

Varak 107 b Belge No: 265

Rumeli'nde Paşa, Pirizen, Dukakin, Üsküp, Selanik, İskenderiye, Bostana, Ohri, İlbasan, Avlonya, Delvine ve Yanya sancaklarında vergi toplamak için tayin olan Doğancıbaşı'nın vergileri toplamasına dair. (M. 1 Nisan 1641).

Varak 108 a Belge No: 266

Ohri kazasına bağlı Köse karyesinde bulunan kükürt 'ün Selanik'e ihraç edilmesi ve ihraç sırasında ödenecek kira bedelleri ve yapılacak işlemlere dair. (M. 22 Mart 1641).

Varak 108 a Belge No: 267

Ohri kazasında işlenen kükürt 'ün Selanik'e nakil için ödenen kiraya dair.

Varak 108 a Belge No: 268

Manastır'da Mehmed Voyvoda vakfında yevmi üç akçe ile katip olarak çalışan Hasan Celebi'nin yerine Mustafa'nın kadı tarafından tayin edilmesine dair. (M. 28 Haziran 1641).

Varak 108 b Belge No: 269

Manastır kazasına bağlı Parça karye ahali yine Manastır'a bağlı Rosutine karye ahalinin sularını kendi karyelerine taşımak için müdahale ettikleri ve aralarında çıkan anlaşmazlığın çözümüne dair. (M. Eylül ayının başları 1641).

Varak 108 b Belge No: 270

Manastır'da sâkin Yahudi halkın burada bulunan bazı kimseler tarafından evlerine girildiği ve erzaklarının alındığı ve geri verilmediği üzerine şikayetleri üzerine alınan tedbirlere dair.

Varak 109 a Belge No: 271

Ohri kazasına bağlı Kösle karyede bulunan kükürt 'ün Selanik kazasına nakli ve nakil sırasında verilen kiralara dair. (M. 21 Mart 1642).

Varak 109 a Belge No: 272

Manastır'a bağlı Zuğuruç haslarının sahibi olan Mustafa Paşa, Hüseyin oğlu İbrahim'i haslarına vekil nasb etmesine dair.

Varak 109 b Belge No: 273

Manastır kazasına bağlı karyelerde sâkin olan halktan alınan aded-i ağnam ağdet-i? vergisinin kayıtlarına dair. (M. 1640/1641).

Varak 109 b Belge No: 274

Manastır sâkinlerinden olan İbrahim'in iki evladını, karısını, iki cariyesini ve bir kadın misafirini öldüren Mahmud Çavuş'un oğulları Mehmed ve Şurak'tan şikayetçi olmasına dair. (M. Ocak ayının son günleri 1642).

Varak 109 b Belge No: 275

Filorini kazası sınırlarında bir iki karye halkının sâkin oldukları yerlerden firar ederek eşkıyalık hareketlerinde buldukları ve bunların geri dönmeleri için Manastır kazasına bağlı Lesulaz karye sipahisi olan Mahmud Çavuş oğlu Mehmed ve Kapucubaşlarından.....Ağa'nın görevlendirilmesine dair. (M. Kasım ayının sonları 1641).

Varak 110 a belge No: 276

Kapıcıbaşı olan Habib Ağa'nın bazı hizmetler için Sofi, Koplumlu, Pirlepe, Manastır ve Filorini sınırına tayin olunmasına dair. (M. 5 Kasım 1641).

Varak 110 a Belge No: 277

Manastır'da Rağodiç haslarını tasarruf eden voyvodaların Hasan Paşa zamanında iken ona ödedikleri yükümlülükleri, Zeaverih karye hasları voyvodası olan Hacı Ahmed'e Rağoriç haslarını maktu olarak vermesi üzerine yükümlülüklerini ona karşı yerine getirmeleri ve karşı çıkanların yazılıp bildirilmesine dair. (M. Eylül ayının sonları 1641).

Varak 110 a Belge No: 278

Mahmud Paşa zimmetindeki paralar ne miktarda ise Halil Efendi'ye vererek sulh edilmesine dair.

Varak 110 a Belge No: 279

Manastır kadısı Hasan Halife'nin arzuhal göndermesine dair.

Varak 110 b Belge No: 280

Üsküp, Pirizen, Eskip, Velçesten, Ohri, İlbasab, Avlonya, Depadin, Yanya ve Paşa sancağı vilayetlerinde doğancıbaşlığa kayıtlı olanların dersaadete doğan göndermediği ve hizmet tezkiresi bulunmayanlardan üçer yüz akçe alınması ve vergilerin zamanında alınması içinDoğancıbaşı tayin edilmesine dair. (M. 15 Nisan 1642).

Varak 111 a Belge No: 281

Rumeli Eyaleti'nin Sol Kol Alaybeyi olan.....Rumeli'nde bulunan askerlerin tamamını sefere haberdar ve hazır etmek için verilen emirlere dair. (M. Ocak ayının ilk günleri 1642).

Varak 111 a Belge No: 282

Manastır nahiyesi İline karyesinde altı bin akçe tımarı olan Yusuf'un vefatı üzerine Ahmed sefer zamanı orduya katılmak şartıyla altı bin akçelik tımarı tasarruf etmesine dair. (M. Mart ayının ortaları 1642).

Varak 111 b Belge No: 283

Manastır'da sâkin iken vefat eden Seyyid Mustafa Bey'in vakfı olan menzil varisi olan küçük oğlu Mehmed'e kaldığı için Halil, Mehmed'e kalan yerlerin tasarrufunu istemiş fakat buraların tasarrufu vefat eden Mehmed'in eşinin babası Ömer tarafından idare edilmekte olduğu ve bütün vakıf haklarının Mehmed'e kalması konusunda oluşan anlaşmazlık. (M. Ocak ayının sonraları 1642).

Varak 111 b Belge No: 284

Manastır'da sâkin olan ve sefere giden askerlerin isimlerine dair.

Varak 111 b Belge No: 285

Ohri kıbtıyan halkı ve Manastır kıbtıyan halkının ödemesi gereken vergileri toplamakla görevlendirilen Hasan Bey'in vergileri tahsil ettirmesine dair.

Varak 111 b Belge No: 286

Manastır Çanaklımağa kalesinde zahire değerlerinin toplanması için Çelebi Mustafa Ağa'nın görevlendirilmesi ve tahsil edilmesine dair

Varak 112 a Belge No: 287

Rumeli Eyaletinde sâkin olan kıbtıyan halktan toplanan vergiler içinkimseye ve-kalet name verilerek toplanması ve paraların toplanırken ayarlarına dikkat edilmesine dair. (M 14 Kasım 1641).

Varak 112 a Belge No: 288

Rumeli askerlerinin Azak Seferine gitmek için emirler gönderilerek askerlere İsmil Geçidine gitmesini istemiş fakat gitmeyen askerler için Rumeli Kethüdası olan Mehmed'in ulaklık yaparak tekrar sefere çağırılması ve gitmeyenlere getirilecek yükümlülüklerle dair. (M. Şubat ayının ilk günleri 1642).

Varak 112 b Belge No: 289

Rumeli'nde bulunan askerlerin Azak Seferine ihraç edilmesi hususunda Rumeli Kethüdası Mehmed'e verilen emirlere dair. (M. Mart ayının ilk günleri 1642).

Varak 112 b Belge No: 290

Rumeli kethüdası olan Mehmed Ağa'nın Azak seferine gitmek için Rumeli'nde olan beyleri, müteferrikaları, çavuş ve alaybeylerini zuame, tumar sahiplerini ulaklık yaparak çağır-dığı ve sefere gelmeyenlerin defterlere kayıt edilmesine dair. ().

Varak 113 a Belge No: 291

Selanik, Tırhala ve Paşa Sancağının Sol Kol'unda muhassıl olan Hacı Ahmed birkaç seneden beri koyun vergisi alınmayan halktan koyun vergisinin alınmasına ve asker taifesinin geri görevlileri için koyun alınmasına dair. (M. 1 Haziran 1640).

Varak 113 a Belge No: 292

Manastır'da Poplazanlı karyede Çavuş Bey vakfı halkının her sene firar etmesi üzerine bunların toplanması konusunda mutasarrıf olan Piyale'nin vefat etmesi üzerine Mehmed yevmi beş akçeye bu göreve getirilmesine dair. (M. 21 Mayıs 1641).

Varak 113 b Belge No: 293

Manastır kazasına bağlı Bukova karyesinde bulunan Hacı Bey vakfında katip olarak yevmi altı akçe ile çalışan Mehmed, Sarı Mehmed Havace'nin oğlu hayatta iken oğlundan fera-gat eden göreve müdahil etmek istemiş fakat göreve müdahil etmemesi için yazılan şikayet edilerek göreve tekrar Mehmed'in getirilmesine dair. (M. 12 Nisan 1641).

Varak 113 b Belge No: 294

Kukova karyede Hacı Bey vakfı yevmi altı akçe vazife ile katip olan Mehmed Bey'in, Mehmed Sarı Havace tasarrufuna tabi olduğu ve yine Mehmed Bey'in katiplik görevini devam ettirmesine dair.

Varak 113 b Belge No: 295

Rucu Bey tarafından Hokkadar Ali Ağa'nın zeametini zabt etmek için varılan anlaşmazlığa dair.

Varak 114 a Belge No: 296

Manastır kazasına bağlı Sarıca karyede sâkin olan ahalinin sularını Rosutana karye ahalisinin kendi karyelerine taşınmasıyla bu konuda çıkan anlaşmazlığın çözümüne dair. (M. 4 Nisan 1641).

Varak 114 a Belge No: 297

Dakova ve Graşniçe karye ahalisinin akçe aldıkları ve akçeyi aldıkları kişilerin fazla para istemesinden dolayı ahalinin Alaybeyi Sinan Bey'e şikayeti üzerine fazla para talep edenlerin uyarılması ve uyarılara uymayanlardan isimlerinin ve resimlerinin kayıt altına alınmasına dair. (M. Nisan ayının ilk günleri 1641).

Varak 114 b Belge No: 298

Manastır kadısı Mehmed mektup göndererek Manastır'da bulunan Mahmud Ağa zaviyesi için kasaba ulemasından Receb Halife'nin kendi üzerine almak istemediği görevi Şeyh İbrahim'e devrederek zaviyeye şeyh olarak İbrahim'in atanmasına dair. (M. Temmuz ayının ilk günleri 1461).

Varak 114 b Belge No: 299

Manastır ve İlbasan'da bulunan sipahilerden Didar'ın şikayeti üzerine bölük halkından olan bazı kişilerin beylerbeyi, sancak beyi, ve bunların oğullarının ve hizmetkarlarının evlerini bastıkları ve zulüm ettikleri ve hapis edilmesi gerektiği üzerine kethüda erleri aracılığıyla hapis edildiğine dair. (M. Mayıs ayının ilk günleri 1641).

Varak 115 a Belge No: 300

Manastır kadısı Mehmed mektup göndererek Manastır'da bulunan kiracıbaşıolan yerine Abdullah oğlu Ali'nin tayin olunmasına dair. (M. Temmuz ayının ilk günleri 1641).

Varak 115 a Belge No: 301

Manastır nahiyesinde Dragos karyede sekiz akçelik tımarı olan Çeribaşı oğlu Ali vefat ettikten sonra tımarının boş olması üzerine Ahmed bu tımarı tasarruf etmek istemiş sefer zamanı alaybeyi bayrağı altında gitmek şartıyla verilmesine dair.

Varak 115 a Belge No: 302

Manastır, Pirlepe ve Filorini kazalarında bulunan arazilerin zapt edilmesi için Mustafa Ağa'nın vekil olarak görevlendirilmesine dair. (M. Temmuz ayının ilk günleri 1641).

Varak 115 b Belge No: 303

Üsküp, Yanya, Köstendil, Ohri ve Avlonya sancaklarında bulunan bazı kazalardan avarız ve bedel-i nüzl akçesi toplanmasına için görevlendirilen Kapıcıbaşı Mahmud bu kazalardan akçelerin toplanması ve buralarda yaşayanların karşı gelmemesine dair. (M. 24 Mayıs 1641).

Varak 115 b Belge No: 304

Manastır'da bulunan Mahmud Ağa tekkesine yevmi altı akçe ile vazifeye tayin olunmasına dair. (M. Ocak ayının ortaları 1642).

Varak 115 b Belge No: 305

Lagar ve Koçista karyelerde bulunan tımarlara Amucam Bey vekil olarak tayin olunmasına ve bu karyelerdeki vergilerin toplanmasına dair. (M. 1 Şubat 1642).

Varak 116 a Belge No: 306

el-Hac Mustafa Bey'in bazı karye zimmetlerinde olan mallarına dair.

Varak 116 a Belge No: 307

Patrice ve Girmik karyelerinin zabtına gönderilenBey'in buraları zabt ederek vergileri toplamakla görevlendirildiğine dair.

Varak 116 a Belge No: 308

Manastır'da Abdi Bey haslarının mukataasına bağlı Yuda cizyelerinin yine Manastır'da bulunan Hasan Çelebi'nin dört bin akçeyi üstüne aldığı ve buradaki cizyelerin toplanmasına dair. (M. Ağustos/Eylül 1641).

Varak 116 b Belge No: 309

Manastır'da Hüsrev Kethüda evkafından köy vakfının nezreti yirmi yıldan fazladır eş-Şeyh Mahmud'un tasarrufunda iken vakfın mütevellisi fesatlık yaparak görevini başkalarını vermesi üzerine tekrar verilen beratla görevini yapması için Şeyh Mahmud'a vakfın tasarrufunu vermesine dair. (M. 18 Ekim 1641).

Varak 116 b Belge No: 310

Manastır nahiyesinde Pozdaş karyede bulunan beş bin akçelik tımar Ayas'ın tasarrufunda iken vefat etmesi üzerine tımarlar Mehmed'e geçmiş, fakat Mehmed'in Girid Seferinde orduya katılmaması üzerine bu tımarların sefere katılan Mahmud'a verilmesine dair. (M. Mart ayının ilk günleri 1642).

Varak 116 b Belge No: 311

Manastır'da bulunan yaşmaklık haslarından tasarruf eden voyvodalardan eski kanunlar üzere vergi alınırken ayan, vilayet eşrafı'nın eksik verdiği bunun üzerine İslam hukukuna göre vergilerin verilmesine dair.

Varak 117 a Belge No: 312

Manastır'da tımar sahibi Ali'nin tımarlarının Süleyman'a geçmesine dair.

Varak 117 a Belge No: 313

Manastır nahiyesi Mesmur karyede tımarı bulunan Süleyman vefat ettikten sonra boş kalan tımarın tasarrufu için Ali'nin başvurusu üzerine verilmesine dair. (M. 25 Haziran 1641).

Varak 117 a Belge No: 314

Manastır nahiyesi Rautin karyesinde üç yüz elli sekiz akçe zeameti olan Mustafa, babası Ahmed Çavuş'tan Barşani karyede bulunan on bin akçelik tımarında kendi tasarrufunda olması için berat almış; fakat Süleyman Çavuş bahsedilen tımarın bir kısmını kendine verdiği ve buranın tasarrufuna engel oluşu için arada çıkan anlaşmazlık düzeltilerek Mustafa'ya verilmesine dair. (M. Temmuz ayının ilk günleri 1641).

Varak 117 a Belge No: 315

Manastır'da Ahmed Çavuş oğlu Mustafa'nın tımarlarının Padris'e geçmesine dair.

Varak 117 b Belge No: 316

Manastır nahiyesi Buğon karyede kırk beş bin üç yüz elli sekiz akçe zeameti ve babası Ahmed Çavuş'da Baraşani karyeden intikal eden on bin akçe tımarı olan Mehmed Girid Seferinde iken Süleyman Çavuş dört bin akçelik tımarını aldığı ve şikayeti üzerine bu durumun düzeltilmesine dair. (M. Temmuz ayının ilk günleri 1641).

Varak 117 b Belge No: 317

Manastır'da Ahmed Çavuş oğlu Mehmed'in tımarlarınıngeçmesine dair.

Varak 117 b Belge No: 318

Manastır'da bulunan Abdi Bey hasları emini olan...Filorini, Manastır, Pirlepe, Köprülü, Cumapazarı ve Eğribuçak beytü'l-mal, amme, hassalarının şart-ı iltizamı olduğu ve bu hususta yapılması gerekenlere dair. (M. 27 Temmuz 1641).

Varak 117 b Belge No: 319

Ohri kıbtıyan halkının cizyesini ve Manastır kazası kıbtıyan halkının cizye, ispenç ve diğer vergilerini toplamak üzere memur olan Manastır'da sâkin olan Hüseyin Çelebi dört bin akçe üzere alarak iltizam ettiği ve vergileri toplamasına dair.(M. Ağustos/Eylül 1641).

Varak 118 a Belge No: 320

Manastır'da sâkin olan cizye ve ispenç vergilerini toplamakla görevli Hüseyin Çelebi'nin Ohri ve bağlı kazalarından kıbtıyan taifesinden topladığı dört bin akçe vergi paralarını kararlaştırılan tarihte ödemesine dair.(M. Ağustos/Eylül 1641).

Varak 118 b Belge No: 321

Manastır'dan İstanbul'un et ihtiyacını karşılamak için bazı karyelerden celebkeşânlar aracılığıyla gönderilen et miktarına dair.

Varak 119 a Belge No: 322

118 b Belge No: 323'uncu belgenin devamıdır.

Varak 119 a Belge No: 323

Vefat eden Musalli Efendizade Mehmed Efendi'nin muhalledâtına dair.

Varak 119 b Belge No: 324

Yançe karyede sâkin olan Karsta isimli şahsın İsak'a bin iki yüz elli akçe alacağına dair.

Varak 120 a Belge No: 325

Yançe karye ahalisi zimmetinde yirmi yük ve bin ikiyüz elli akçe olduğuna dair.

Varak 120 a Belge No: 326

Pirlepe kazasından Nikola adlı şahsın zimmetinde Ahmed'in bir miktar alacağına dair.

Sonuç

Manastır, bulunduğu coğrafya açısından tarihi boyunca önemli bir yerleşim olmuştur. Milattan önce ve Milattan sonra birçok önemli devletin hâkimiyetine giren şehir oldukça zengin bir sosyo-kültürel mirasa sahiptir. Manastır'ın Osmanlı Devleti'nin fethedilmesinden sonra şehir önemini daha da artırmıştır.

8 numaralı Manastır şer'iyeye sicili kayıtlarının tutulduğu dönemler 1640 ve 1642 yılları arasındadır. Bu yıllar Sultan IV. Murat'ın son yılları ile ve Sultan I. İbrahim'in saltanatta olduğu dönemlere denk gelmektedir. 8 numaralı Manastır şer'iyeye sicilinin 65-120 varaklarında yer alan konuların değerlendirilmesi sonucunda sosyal, kültürel, ekonomik yapısı ile ilgili sonuçlar ortaya çıkarılmıştır.

Manastır şer'iyeye sicilinde yer alan mahalle isimleri Osmanlı Devleti'nin bazı şehirlerinde olduğu gibi kişi isimlerinden oluşmuştur. Bu durum Osmanlı'da mahallenin önemini vurgulamaktadır. 65-120 varakları arasında toplam on dokuz mahalle tespit ettik. Bu mahallelerin tamamına yakını şahıs isimlerinden oluşmaktadır. Müslüman isimlerinden oluşan bu mahalleler de tüm Osmanlı şehirlerinde olduğu gibi Müslüman ve Gayrimüslim halkın bir arada oturduğu huzur bozan bir durum karşısında da şer'i mahkemelere başvurarak kadının huzuruna

çıktıkları görülmektedir. Aynı zamanda farklı din ve ırklara mensup insanların birbirleriyle ticaret yaptıkları, borç verdikleri ve mal alım satımı yaptıklarını tespit etmekteyiz.

Ayrıca incelediğimiz 65-120 varaklar arasında mülk satışlarının ve satışa konu olan mülklerin Manastır'da hangi mevkide olduğu ve mülke komşu olanların isimlerine yer verilmiştir. Belgelerde mülklerin bazı özelliklerine yer verilmiştir. Bu özellikler mülkün fiyatlarında farklılıklara sebep olmuştur. Aynı zamanda evin özellikleri dönem içinde halkın sosyal yaşam standartları konusunda önemli noktaları açığa çıkartmıştır. Manastır'da mülk satışlarının genellikle Müslüman halk arasında yapıldığı fakat Gayrimüslim halkında satışlar yaptığı az da olsa tespit edilmiştir. Bu satışları halk Osmanlı Devleti'nin önemli bir para birimi olan akçe ile yaptığı görülmektedir.

Sicilde yer alan nikah kayıtları neredeyse yok denecek kadar azdır. Fakat mehir, boşanma, nafaka gibi konuların geçtiği sicilde bu davaların kadın ve çocukların haklarını korumakta olduğunu görmekteyiz. Sicilde geçen bazı boşanma davalarında İslam hukukunda genellikle erkeklerin hakkı olan boşanmaların kadınlar tarafından da talep ederek anlaşmalı boşanmaların yapıldığını tespit ettik. Belgelerde yer alan vasi tayinlerinde küçük yaşlarda bulunan çocuklara vasilik yapması için anneleri, babaları yada yakın akrabaları arasından seçilmiştir.

Manastır etnik çeşitlilik açısından farklı dinleri bir arada barındırması açısından oldukça önemlidir. Bu etnik guruplar iç içe aynı mahallelerde sürekli etkileşim halinde olsalar da gasp, hırsızlık, yaralama, cinayet gibi olaylar yok denebilecek kadar azdır. Bu gibi olayların şehirde az olması ise Osmanlı Devleti'nin hukuk sistemindeki adil yapısından kaynaklanmaktadır. Gayrimüslim halkın Osmanlı sınırları içerisinde can ve mal güvenliğinin güvence altında olduğu görülmektedir. Ayrıca Gayrimüslim halkın hangi dine mensup olursa olsun o dini serbestlik içinde yaşamışlardır.

Osmanlı Devleti'nin mali kaynaklarında vergiler, sicilde önemli bir yere sahiptir. Vergilerin yerleşim yerlerine göre nasıl pay edildiği, miktarının ne kadar olacağı, toplanacağı ve toplanacak verginin akçe ayarı gibi konuları tespit edebilmemiz mümkündür. Manastır'da yer alan vergiler arasında Gayrimüslimlerden alınan cizye vergisinin, Müslümanlardan alınan adet-i ağnam, öşr, cürm, cinayet, bad-ı heva, arus, yave, kaçkun, resm-i bennak, ispenç vergilerine dair dönemin vergi miktarlarını tespit etmekteyiz. Ayrıca bölgede çıkarılan yeraltı kaynağı kükürt 'ün ve bu madenin nerede işlediği ile ilgili de bilgi vermektedir

Manastır şer'iyeye sicillerinde yapılan araştırmaların az olduğu görülmektedir. Çeşitli yıllara ait Manastır'ın şer'iyeye sicil kayıtlarının olduğu halde Türkçeye çevrilmiş olan bir tane sicil vardır. Manastır'a ait şehrin siyasi, ekonomik, kültürel, ve ekonomik haritasını ortaya çıkaran sicil çalışmalarının bu sicil çalışmasında da önemli noktalarını ortaya çıkarmıştır.

KAYNAKLAR

8 Numaralı Manastır Şer'iyeye Sicili(65-120).

Çayırılı, Necati, "Manastır'ın 2 Numaralı Şer'iyeye Sicili 1621-1623" İzmir, 1999.

Çayırılı, Necati "Osmanlı İdaresinde Manastır(Bitola)", Türk Kültürü, S.458. Ankara, 2001.

- Çağ, Galip "16. Ve 17 Yüzyıllarda Osmanlı Hâkimiyetinde Manastır", Doktora Tezi, Sakarya, 2010.
- Hammet, Arslan, Tarih Boyunca İzmir Yahudileri: Yedi Kiliseler, Sürgün, Cemaatleşme Süreci ve Modern Durum, Dinler Tarihi Araştırmaları, Ankara, 2012.
- Hacısaliolu, Mehmed Makedonya, DİA, C. 27, Ankara, 2003.
- Karta, Nurullah, "Manastır Şehri'nin Sosya ve Ekonomik Durumu(1482-1615)", Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, C. 8, S.41, Samsun, 2015.
- Tevfik, Mehmet, Manastır Vilayetinin Tarihçesi, Beynelminel Matbaası, Manastır, 1911.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı Osmanlı Tarihi, C. 1 Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1998.
- Parmaksızıolu, İsmet, "Manastır", Türk Ansiklopedisi, C. 23, Ankara, 1976.
- Yediyıldız, Bahaeddin, Osmanlılar Döneminde Manastır. Atatürk ve Manastır Sempozyumu, Manastır,1998.